

A close-up photograph of several bright yellow flowers, likely tulips, with green stems and leaves. The flowers are in sharp focus against a blurred background.

**TURU-
UURINGUTE
AS**

RIIGIKANTSELEI

Avaliku arvamuse seireuuring

15. seire

Küsitlus 15a. ja vanema elanikkonna seas
18.– 22. mai 2023

Sisukord

- Uuringu taust.....Slaid 3
- Küsitluslainete toimumise ajad ning
valimite suurused.....Slaid 4
- Valimi profiil.....Slaid 5
- Usaldus riigiinstitutsioonide vastu.....Slaidid 6-7
- Hoiakud päevakajalistel teemadel.....Slaidid 8-10
- Majanduslik toimetulek ja kindlustunne.....Slaidid 11-15
- Eluga rahulolu.....Slaid 16
- Turvalisus.....Slaidid 17-19
- Suhtumine Ukraina sõjapõgenike
vastuvõtmisesse.....Slaidid 20-21
- Suhtumine Ukraina toetamisse.....Slaidid 22-24
- Toetus NATO-sse kuulumiseleSlaidid 25-26
- 9. mai tähendus.....Slaid 27
- Suhtimine Georgi lindi kandmisesse.....Slaid 28
- Olulised infokanalid.....Slaidid 29-32
- Usaldus meediakanalite vastu.....Slaidid 33-36
- Stressi tundmine.....Slaid 37
- Rahvuslik identiteet.....Slaid 38
- Kuuluvustunne Eesti ühiskonda.....Slaid 39
- Suhtlemine eesti/vene emakeelega
inimestega.....Slaidid 40-41
- Kokkuvõte.....Slaidid 42-44
- Uuringu läbiviijad.....Slaid 45

Uuringu taust

• Eesmärk

- Uuringu eesmärgiks oli kaardistada elanike hoiakuid erinevatel ühiskonnas olulistel teemadel (nt majanduslik toimetulek, turvatunne, suhtumine Ukraina toetamisse, usaldus riigiinstitutsioonide ja meediakanalite vastu jne.).

• Sihtrühm, valim ja küsitlustöö

- Uuringu sihtrühmaks on Eesti elanikud vanuses 15a. ja vanemad. Kokku vastas küsitlusele 1256 inimest.
- Valim on esinduslik Eesti regioonide, asulatüübi, vastaja soo, vanuserühma ja rahvuse suhtes. Lisaks proportsionaalsele põhivalimile (1003 Eesti elanikku) moodustati ka Ida-Virumaa lisavalim suurusega 253 vastajat. Peale küsitluse lõppu koondvalim kaaluti, et viia see vastavusse Eesti elanikkonna mudeliga.
- Küsitlus viidi läbi veebi- ja telefoniküsitluse kombineeritud meetodil. Küsitlus toimus ajavahemikus 18.– 22. mai 2023.

• Tellija

- Tulemuste omandiõigus kuulub tellijale. Uuringu tellijaks on Riigikantselei.

• Veapiirid

- Tulemuste laiendamisel üldkogumile (15-aastased ja vanemad elanikud) tekkida võiva maksimaalse valimivea suurus jääb 95%-lisel usaldusnivool 2,8% piiresse (väiksemate gruppide, nt vanuserühmad, vaatlemisel võib viga olla suurem).

• Tulemuste esitamine ja võrdlusandmed

- Käesoleva raporti joonistel esitatud andmed on ümardatud (esitatud pole komakohtadega arve), mistõttu ei pruugi vastuskategooriate osakaalude liitmisel saadav summa alati tulemuseks anda täpselt 100%. Vastuskategooriate liitmisel moodustatud summatunnused (nt täielikult/pigem usaldan vms.) on arvutatud ümardamata algandmete põhjal.

- Käesolevas raportis on ajaliste võrdluste tegemisel kasutatud andmeid nii varasematest samalaadsetest avaliku arvamuse (AA) seireuuringutest kui ka varasematest vaimse tervise- või COVIDi-teemalistest seireuuringutest (mille tellija oli samuti Riigikantselei) ning riigikaitse-teemalistest avaliku arvamuse uuringutest (mille tellija oli Kaitseministeerium).

Küsitlusalainete toimumise ajad ning valimite suurused

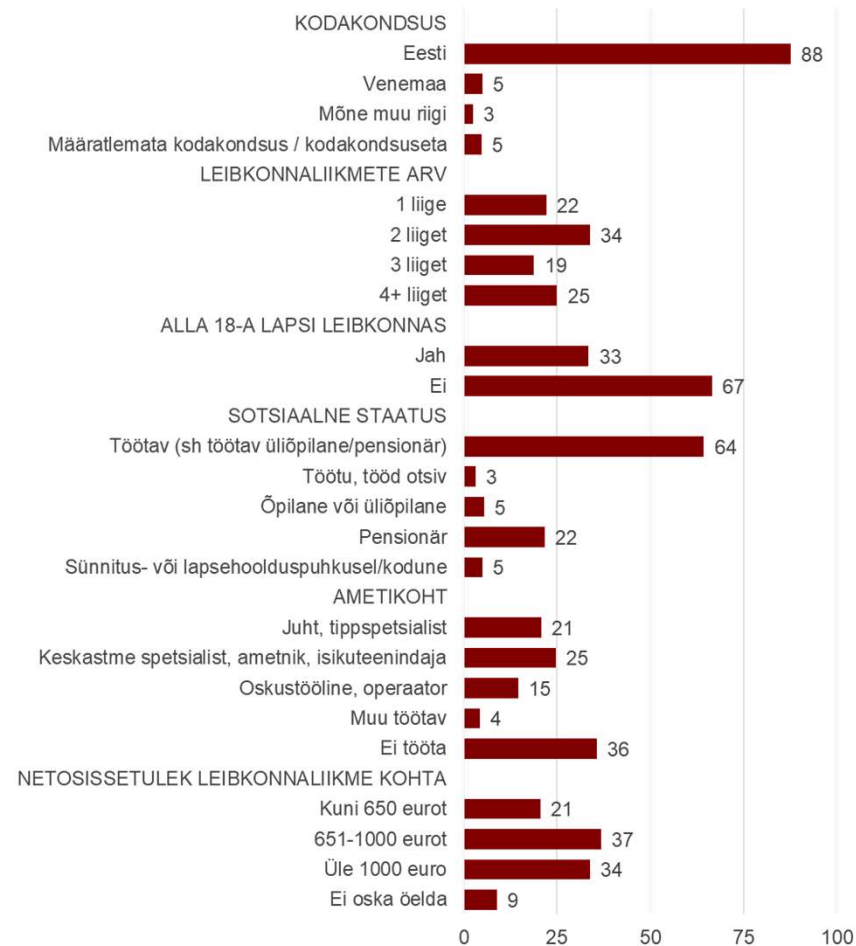
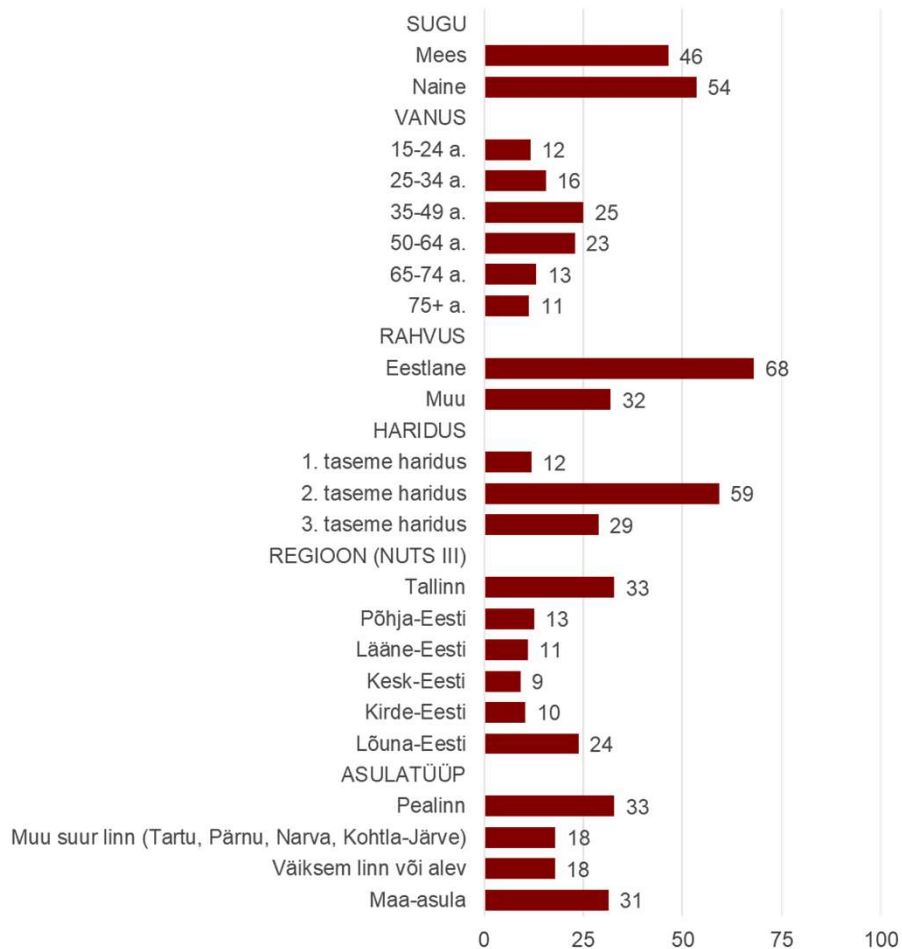
Tabelites on esitatud loetelu uuringutest, mille andmeid raportis põhiliselt (ajaliste võrdluste tegemisel) on kasutatud.

Aasta	Seire nimetus	Küsitlusperiood	Valimi suurus
2023	AA 15. seire	18.- 22. mai	1256
	Vaimse tervise seire	30. märts- 2. apr	1256
	AA 14. seire	16.- 21. veebr	1506
2022	AA 13. seire	14.- 19. dets	1256
	AA 12. seire	17.- 21. nov	1256
	AA 11. seire	14.- 17. okt	1256
	AA 10. seire	13.- 18. sept	1256
	AA 9. seire	10.- 14. aug	1256
	AA 8. seire	16.- 19. jun	1256
	AA 7. seire	13.- 17. mai	1252
	AA 6. seire	8.- 11. apr	1256
	AA 5. seire	25.- 29. märts	1256
	AA 4. seire	11.- 15. märts	1256
	AA 3. seire	25. veebr - 1. märts	1256
	AA 2. seire	11.- 15. veebr	1255
	AA 1. seire	28. jan - 1. veebr	1256

Aasta	Seire nimetus	Küsitlusperiood	Valimi suurus
2022	COVID-uuringu 40. laine	14.- 17. apr	1254
	COVID-uuringu 39. laine	16.- 20. märts	1256
	COVID-uuringu 38. laine	16.- 20. veebr	1256
	COVID-uuringu 37. laine	15.- 18. jan	1256
2021	COVID-uuringu 36. laine	8.-13. dets	1506
	COVID-uuringu 35. laine	24.-28.nov	1509
	COVID-uuringu 34. laine	10.-15. nov	1251
	COVID-uuringu 33. laine	29.-31. okt	1253
	COVID-uuringu 32. laine	16.- 23. aug	1253
	COVID-uuringu 31. laine	14.-17. jun	1251
	COVID-uuringu 30. laine	21.-23. mai	1253
	COVID-uuringu 29. laine	6.-9. mai	1253
	COVID-uuringu 28. laine	21.-26. apr	1253
	COVID-uuringu 27. laine	8.-11. apr	1253
	COVID-uuringu 26. laine	26.-29. märts	1253
	COVID-uuringu 25. laine	11.-14. märts	1252
	COVID-uuringu 24. laine	26.-28. veebr	1252
	COVID-uuringu 23. laine	5.-8. veebr	1253
	COVID-uuringu 22. laine	22. - 25. jan	1253
	COVID-uuringu 21. laine	8.-10. jan	1253

Valimi profiil

N=1256, %

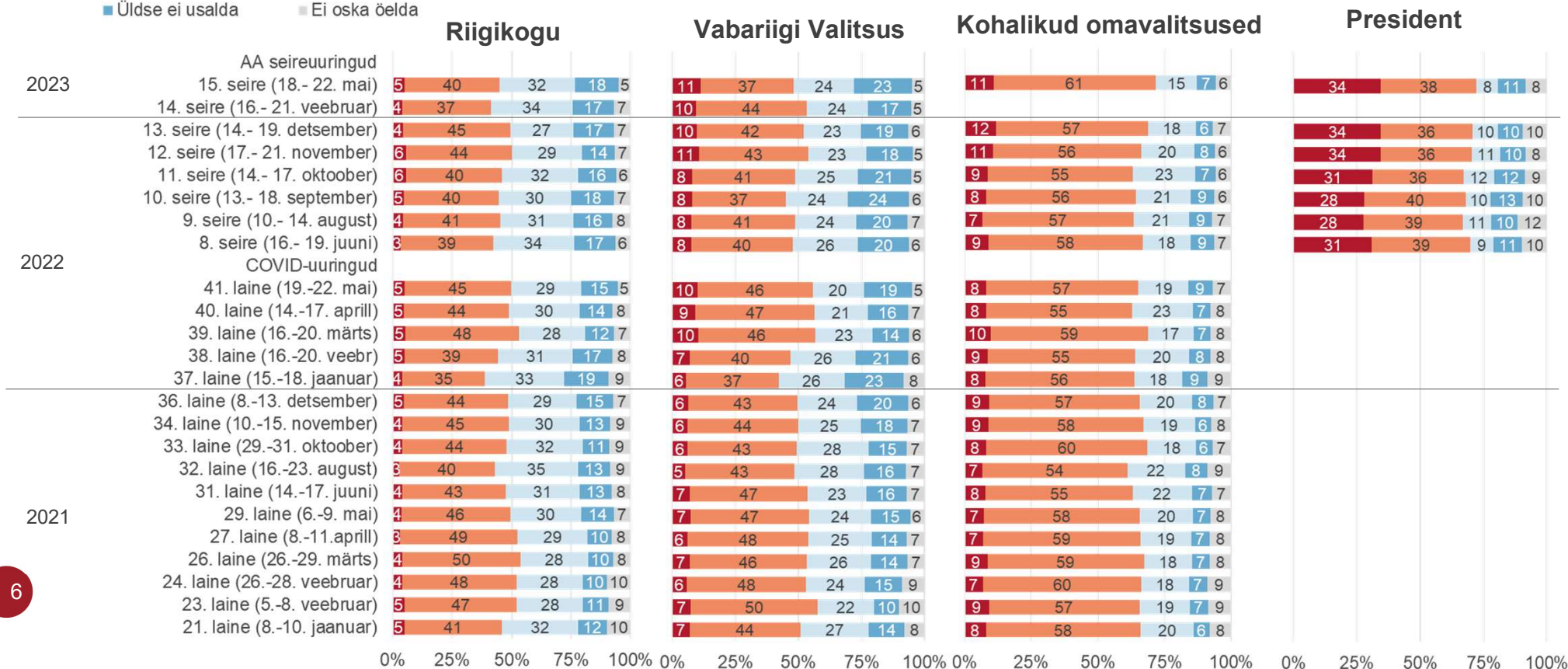
* HARIDUS: **1. taseme haridus:** Alg- või põhiharidus, kutseharidus põhihariduse baasil; **2. taseme haridus:** kesk- või keskeriharidus, kutseharidus keskhariduse baasil; **3. taseme haridus:** kõrgharidus

Usaldus riigiinstitutsioonide vastu, ajaline võrdlus

Kõik vastajad, n=1256 (varasemates uuringutes 1251-1506 vastajat)

Mil määral Te usaldate järgmisi Eesti riigi institutsioone?

■ Täielikult usaldan ■ Pigem usaldan ■ Pigem ei usalda
■ Üldse ei usalda ■ Ei oska öelda

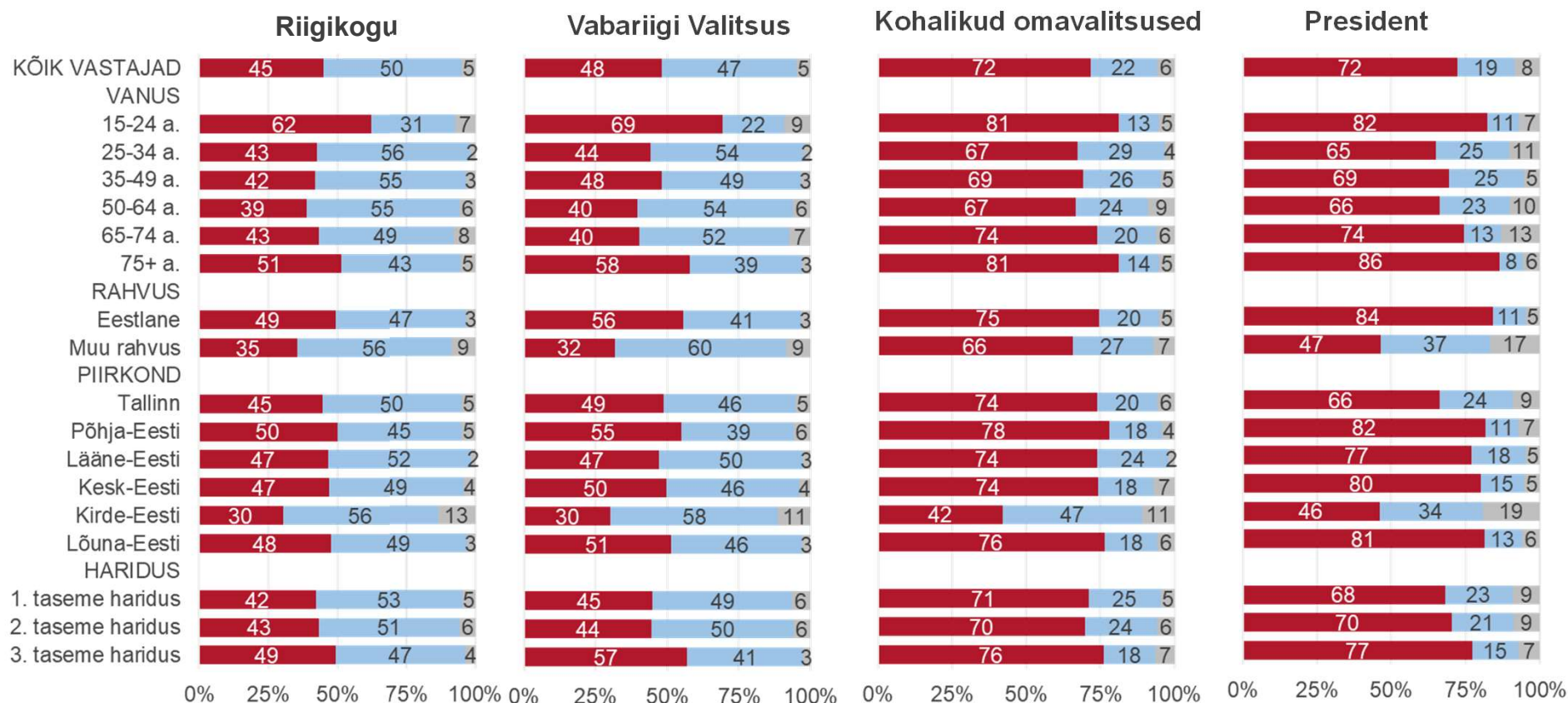

Usaldus riigiinstitutsioonide vastu, taustrühmade võrdlus

Kõik vastajad, n=1256

Mil määral Te usaldate järgmisi Eesti riigi institutsioone?

■ Täielikult usaldan/pigem usaldan
■ Pigem ei usalda/üldse ei usalda
■ Ei oska öelda

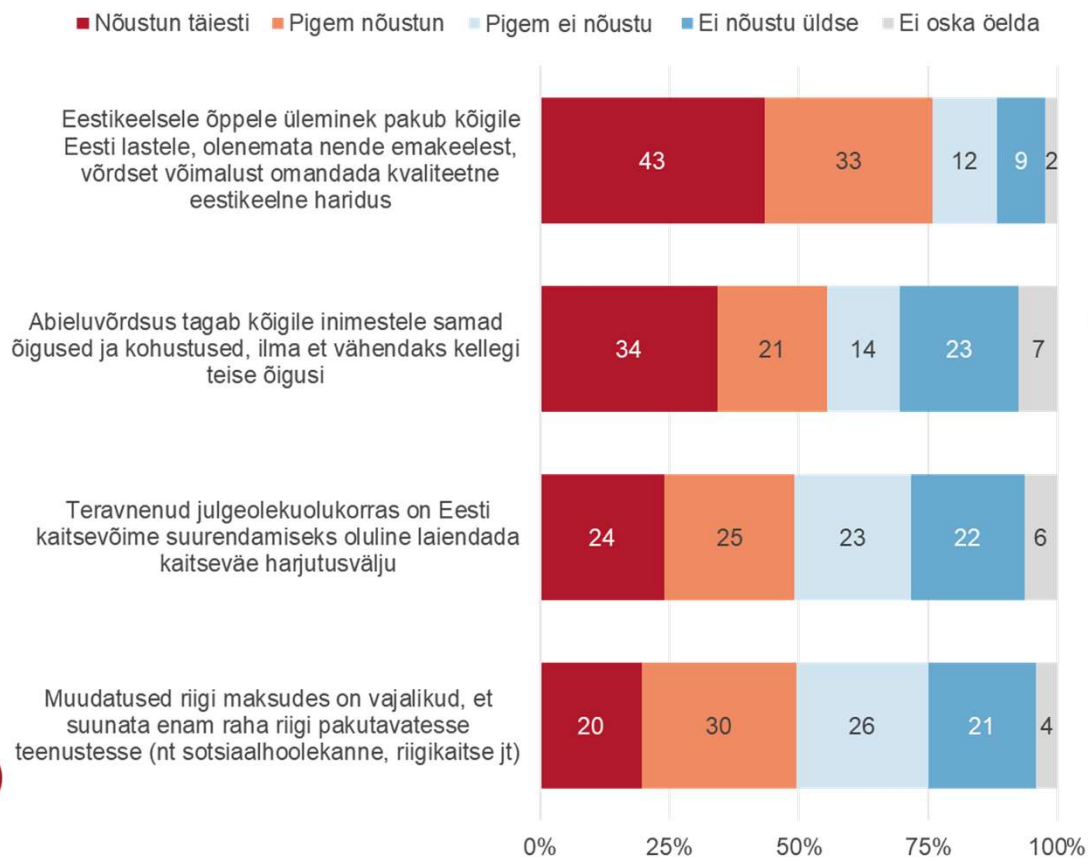

Hoiakud päevakajalistel teemadel

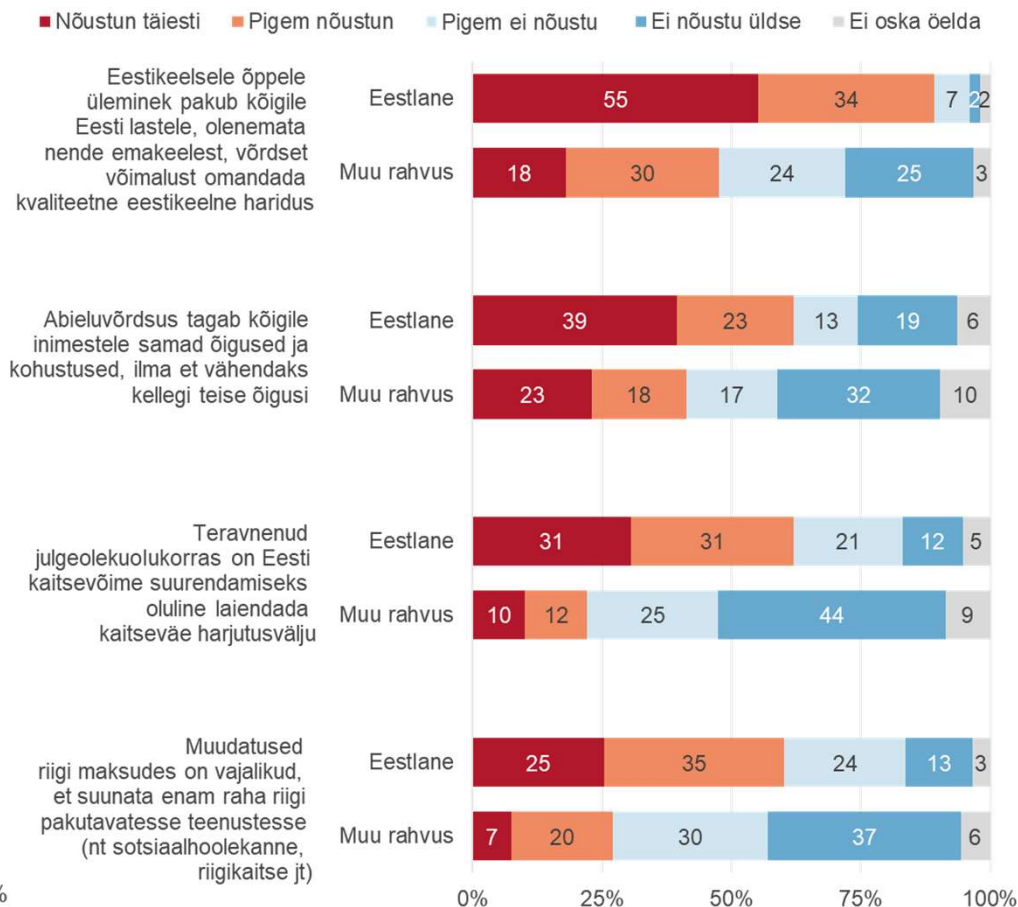
Kõik vastajad, n=1256

Kuivõrd Te nõustute või ei nõustu järgnevate väidetega?

Kõik vastajad

Eestlaste ja muudest rahvustest vastajate võrdlus

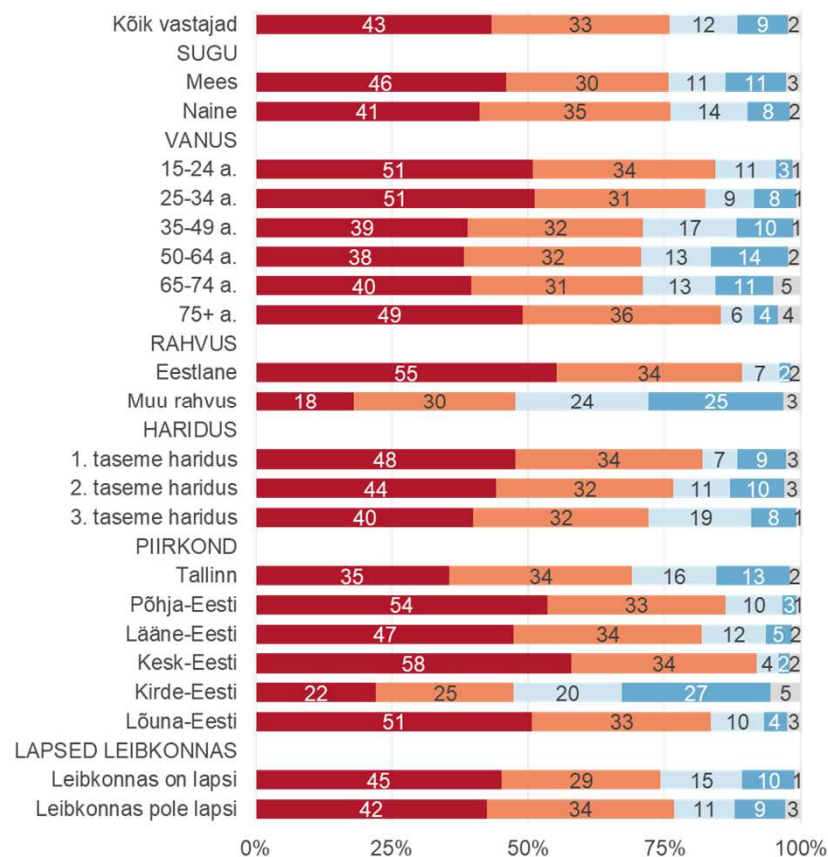

Eestikeelsele õppele üleminek

Kõik vastajad, n=1256

Kuivõrd Te nõustute või ei nõustu järgnevate väidetega? Eestikeelsele õppele üleminek pakub kõigile Eesti lastele, olenemata nende emakeelest, võrdset võimalust omandada kvaliteetne eestikeelne haridus

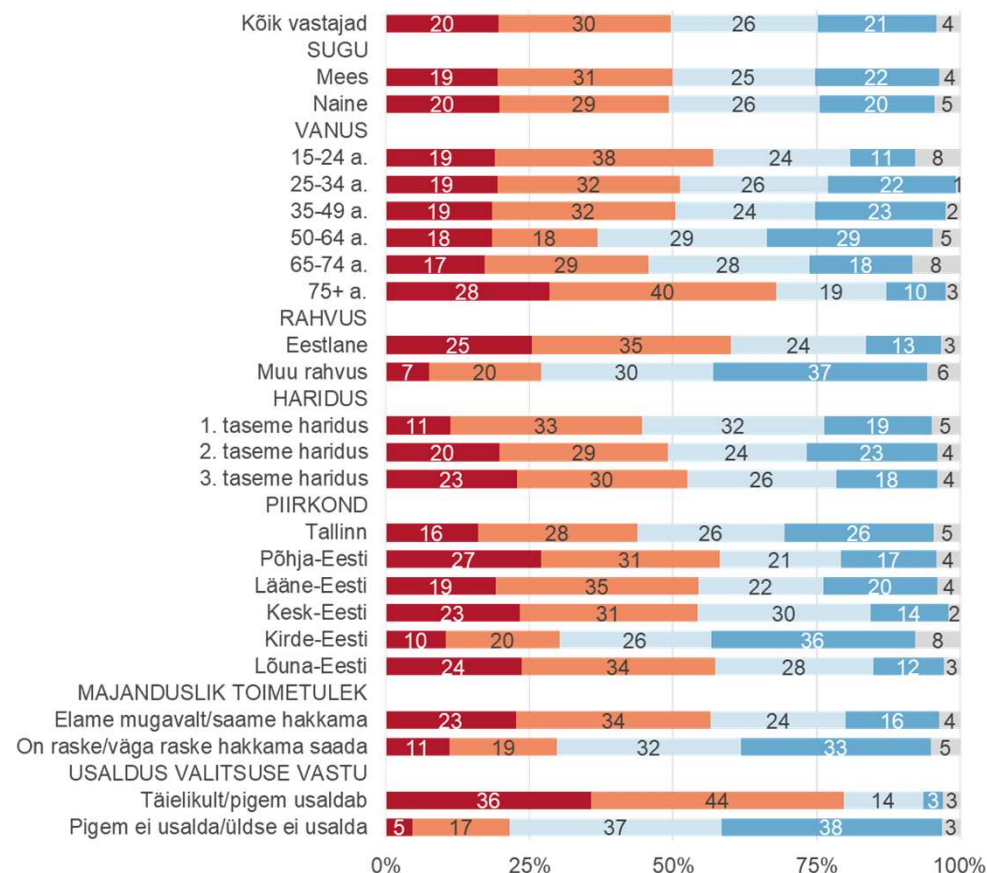
■ Nõustun täiesti ■ Pigem nõustun ■ Pigem ei nõustu ■ Ei nõustu üldse ■ Ei oska öelda

Muudatused maksudes

Muudatused riigi maksudes on vajalikud, et suunata enam raha riigi pakutavatesse teenustesse (nt sotsiaaltoetused, riigikaitse jt)

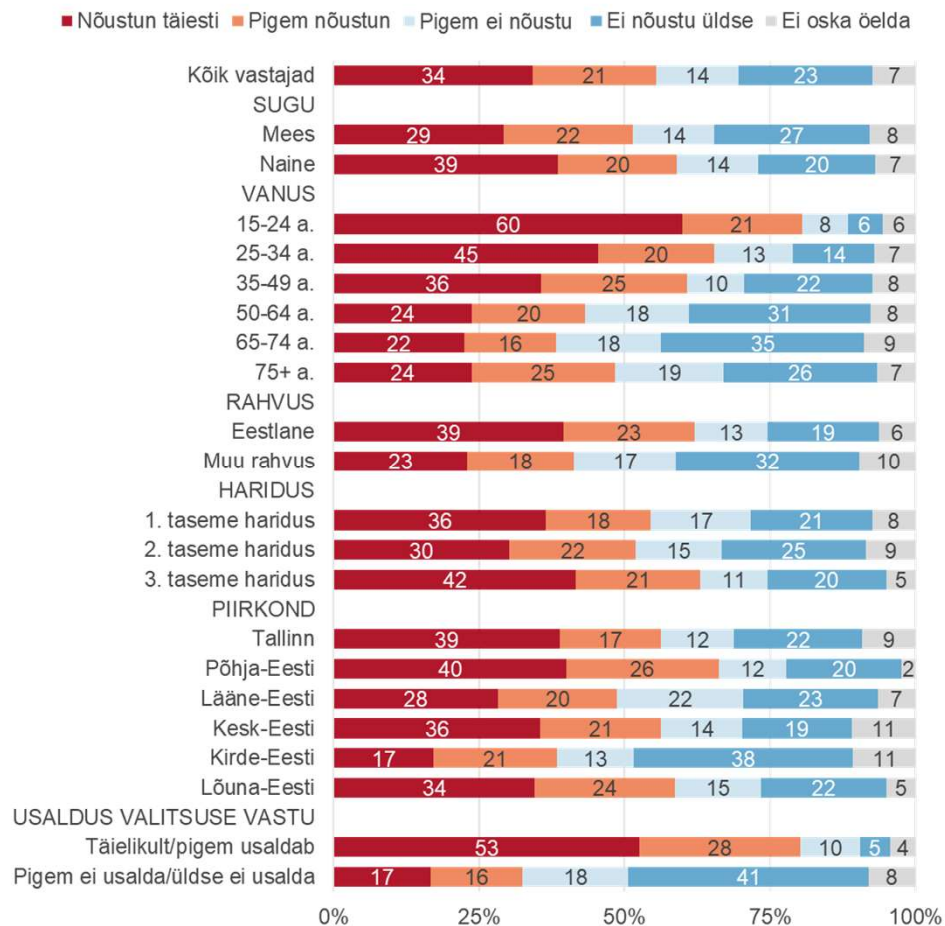
■ Nõustun täiesti ■ Pigem nõustun ■ Pigem ei nõustu ■ Ei nõustu üldse ■ Ei oska öelda

Abieluvõrdsus

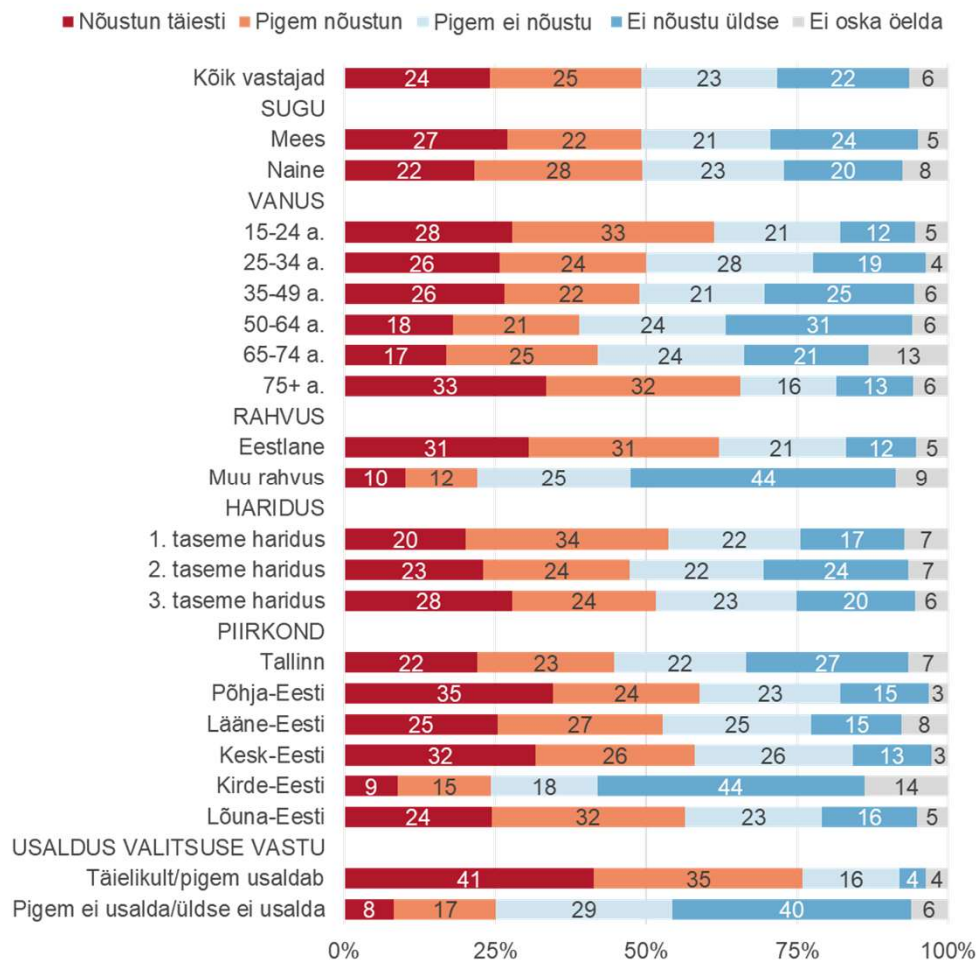
Kõik vastajad, n=1256

Abieluvõrdsus tagab kõigile inimestele samad õigused ja kohustused, ilma et vähendaks kellegi teise õigusi

Kaitseväge harjutusväljade laiendamine

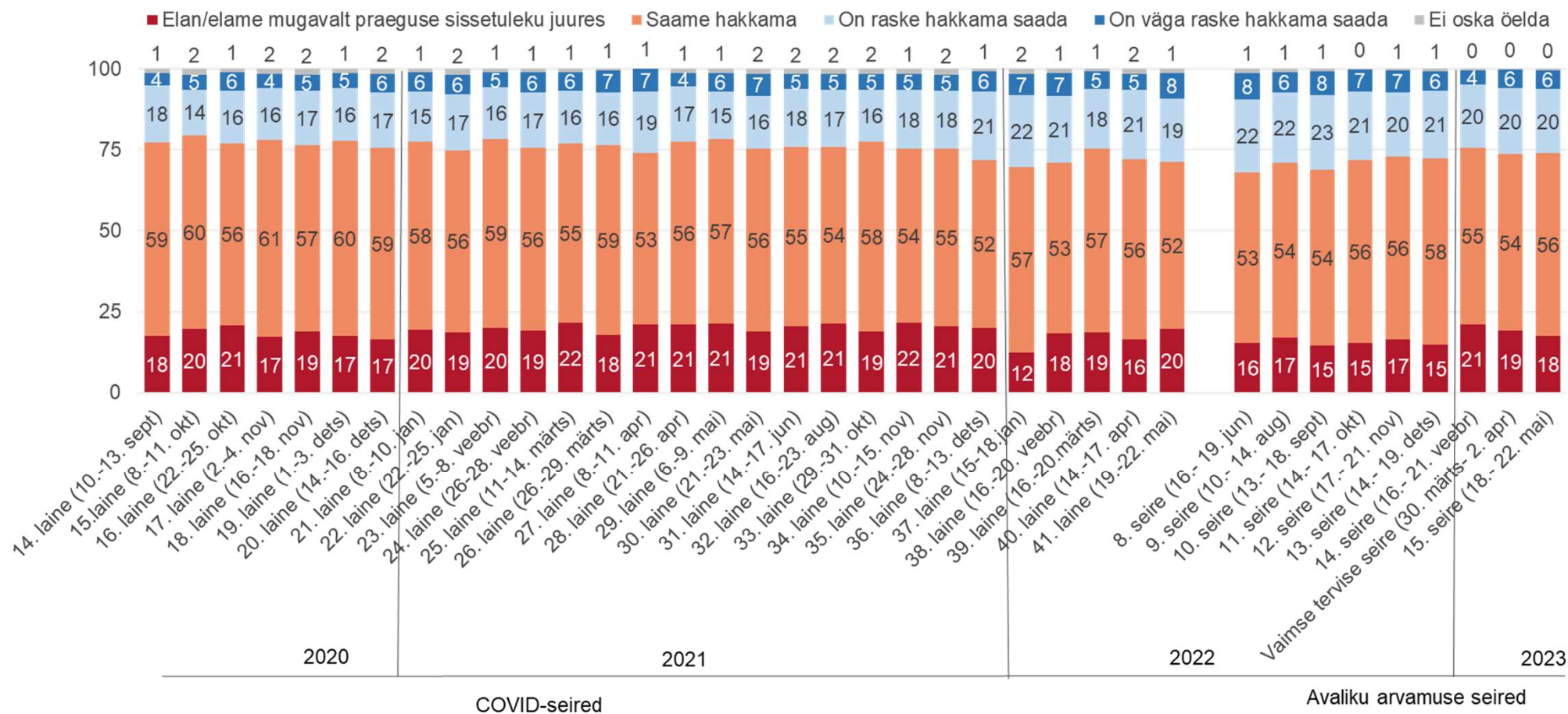
Teravnenud julgeolekuolukorras on Eesti kaitsevõime suurendamiseks oluline laiendada kaitseväge harjutusvälju

Majanduslik toimetulek, ajaline võrdlus 2020-2023

Kõik vastajad, n=1256 (varasemates uuringutes 1251-1509 vastajat), %

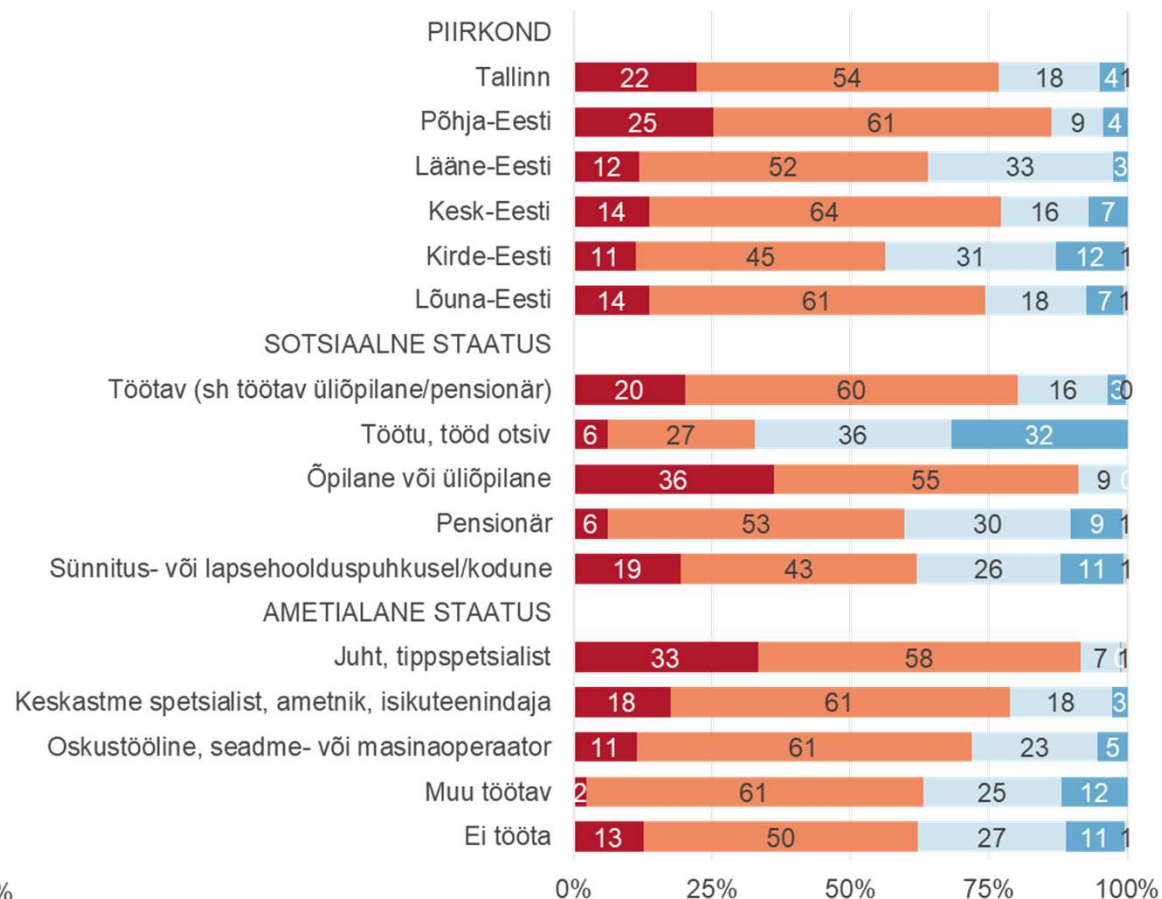
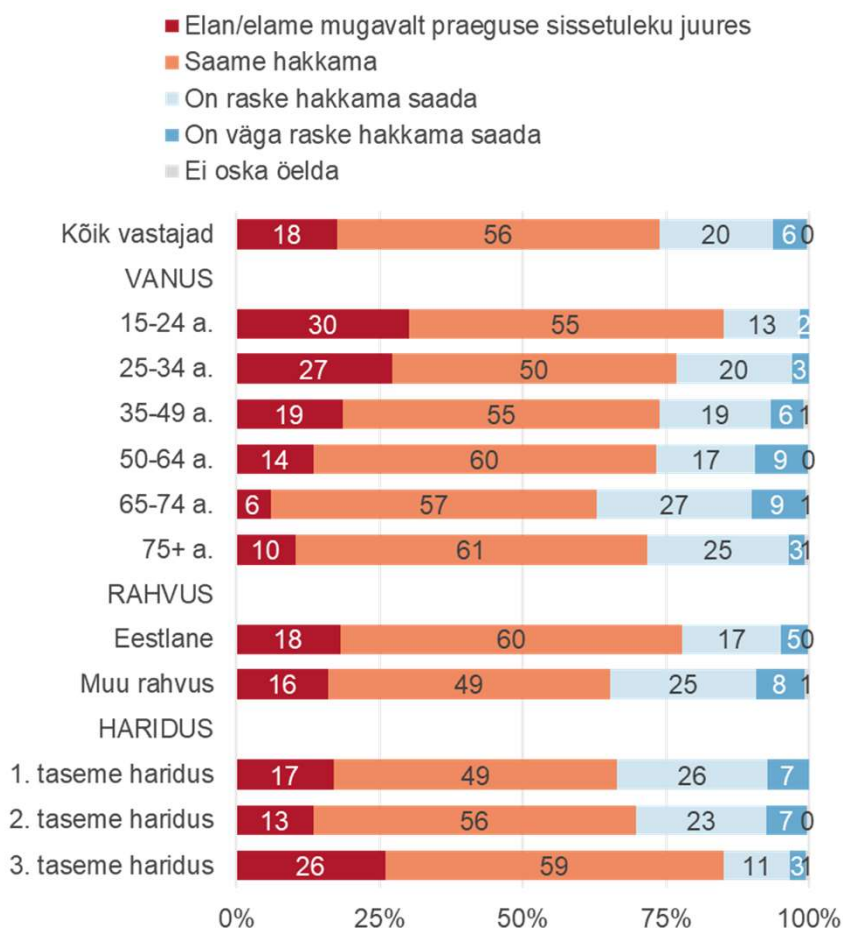
Milline järgnevatest kirjeldustest vastab Teie arvates kõige paremini Teie leibkonna praegusele sissetulekute tasemele?

Majanduslik toimetulek, taustrühmade võrdlus

Kõik vastajad, n=1256

Milline järgnevatest kirjeldustest vastab Teie arvates kõige paremini Teie leibkonna praegusele sissetulekute tasemele?

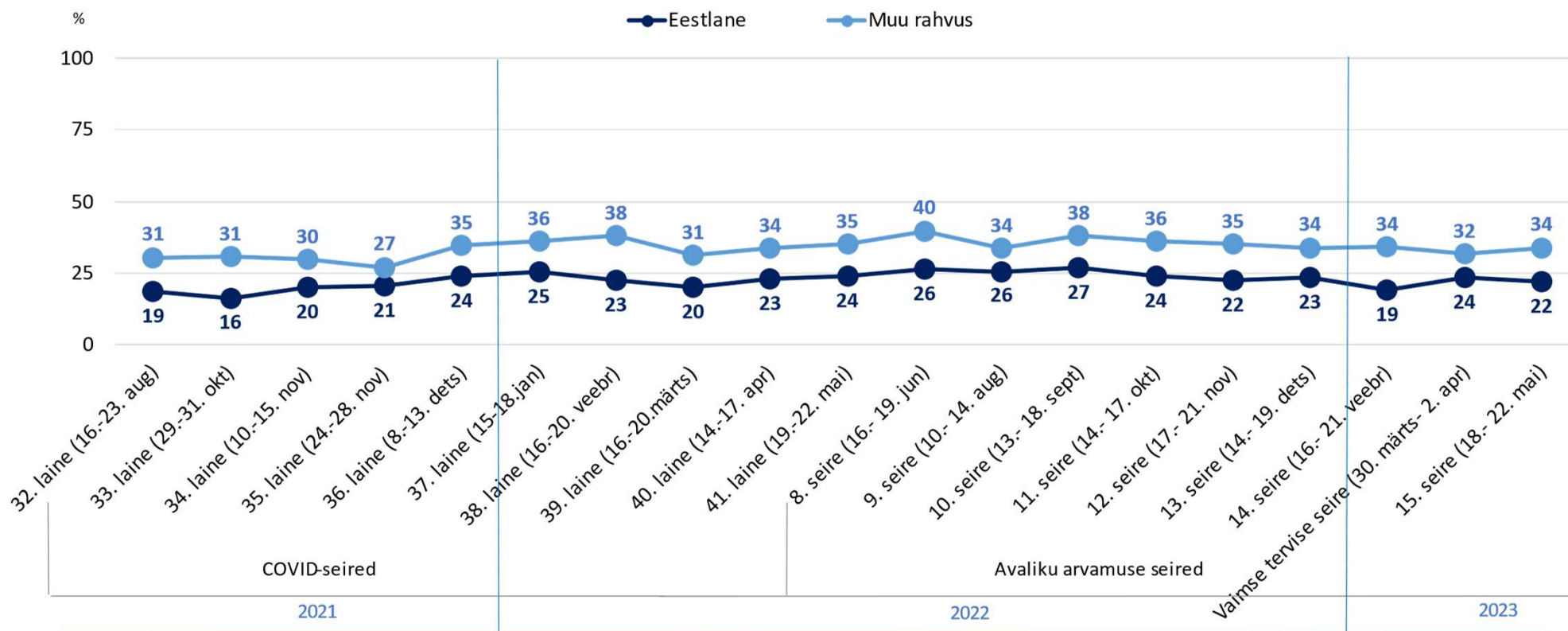

Majanduslike toimetulekuraskustega inimeste osakaal eestlaste ja muudest rahvustest elanike seas, august 2021- mai 2023

Kõik vastajad, n=1256 (varasemates uuringutes 1251-1509 vastajat)

Milline järgnevatest kirjeldustest vastab Teie arvates kõige paremini Teie leibkonna praegusele sissetulekute tasemele?

Hinnangu "praeguse sissetuleku juures on väga raske hakkama saada" või "praeguse sissetuleku juures on raske hakkama saada" andnute osakaal (%)

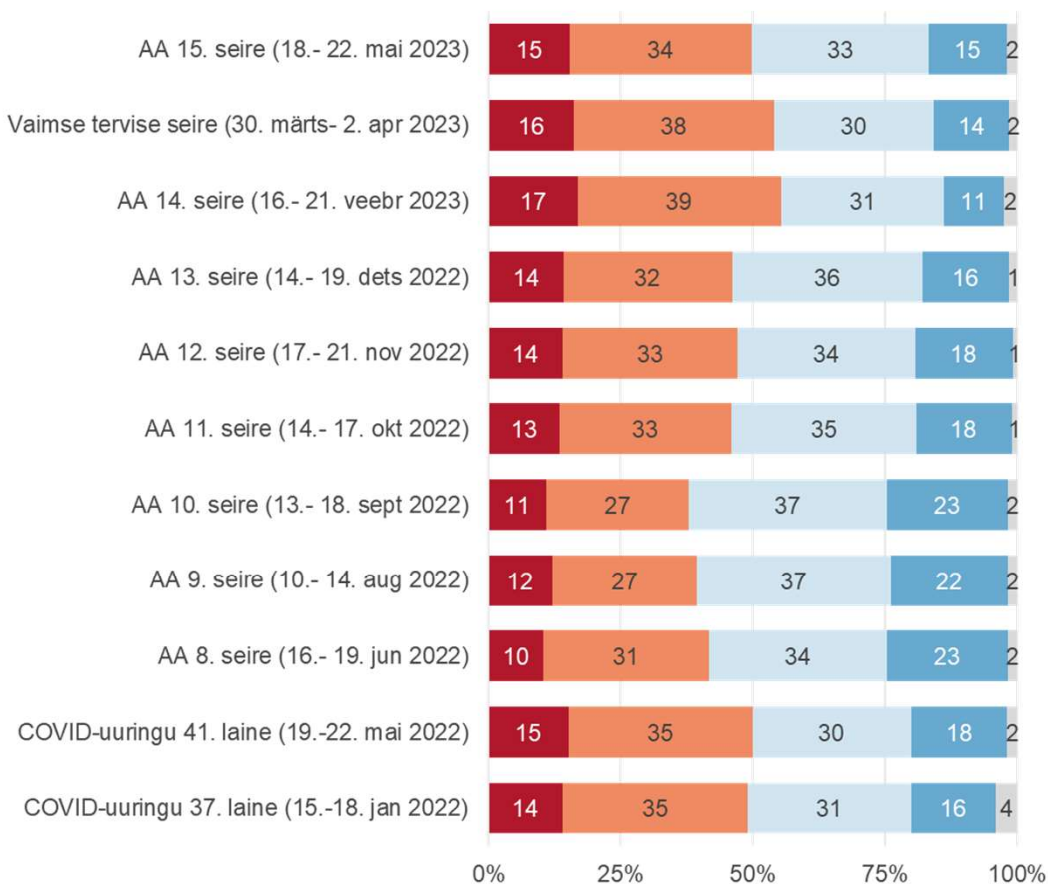

Majanduslik kindlus

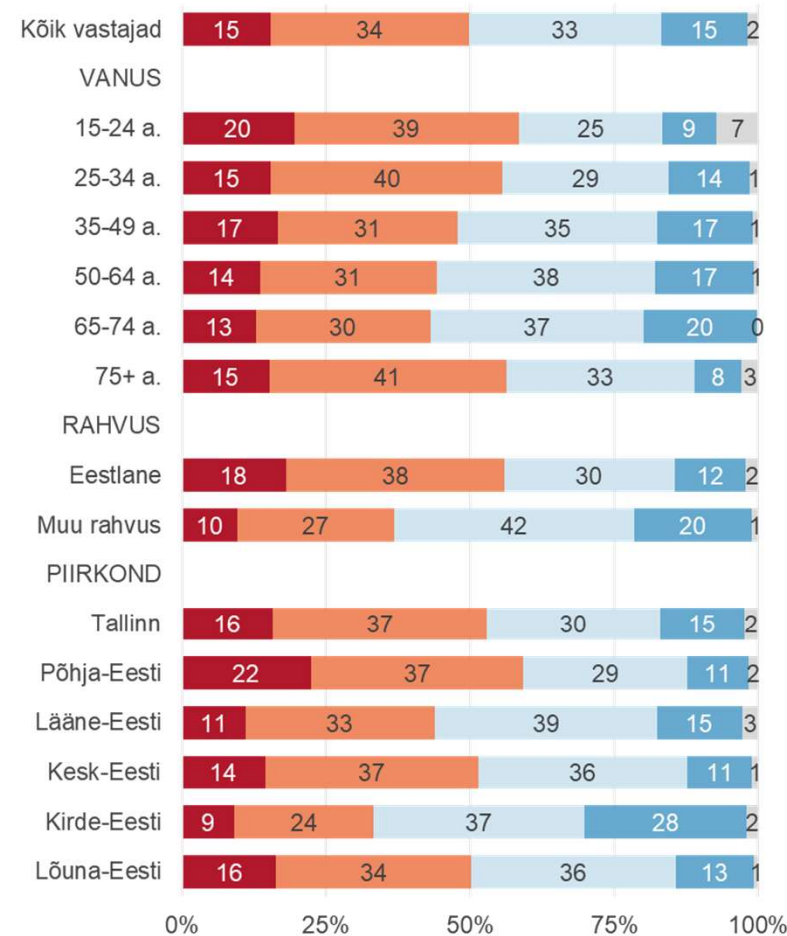
Kõik vastajad, n=1256 (varasemates uuringutes 1255-1506 vastajat)

Mõeldes järgmise poolaasta peale ja hinnates oma leibkonna tänaseid sissetulekuid ja väljaminekuid, kui kindlalt Te tunnete, et saate planeerida ja katta oma (pere) kohustused ja kulud?

■ Täiesti kindlalt ■ Pigem kindlalt ■ Pigem tunnen ebakindlust ■ Tunnen suurt ebakindlust ■ Ei oska öelda

Taustriühmade võrdlus, AA 15. seire

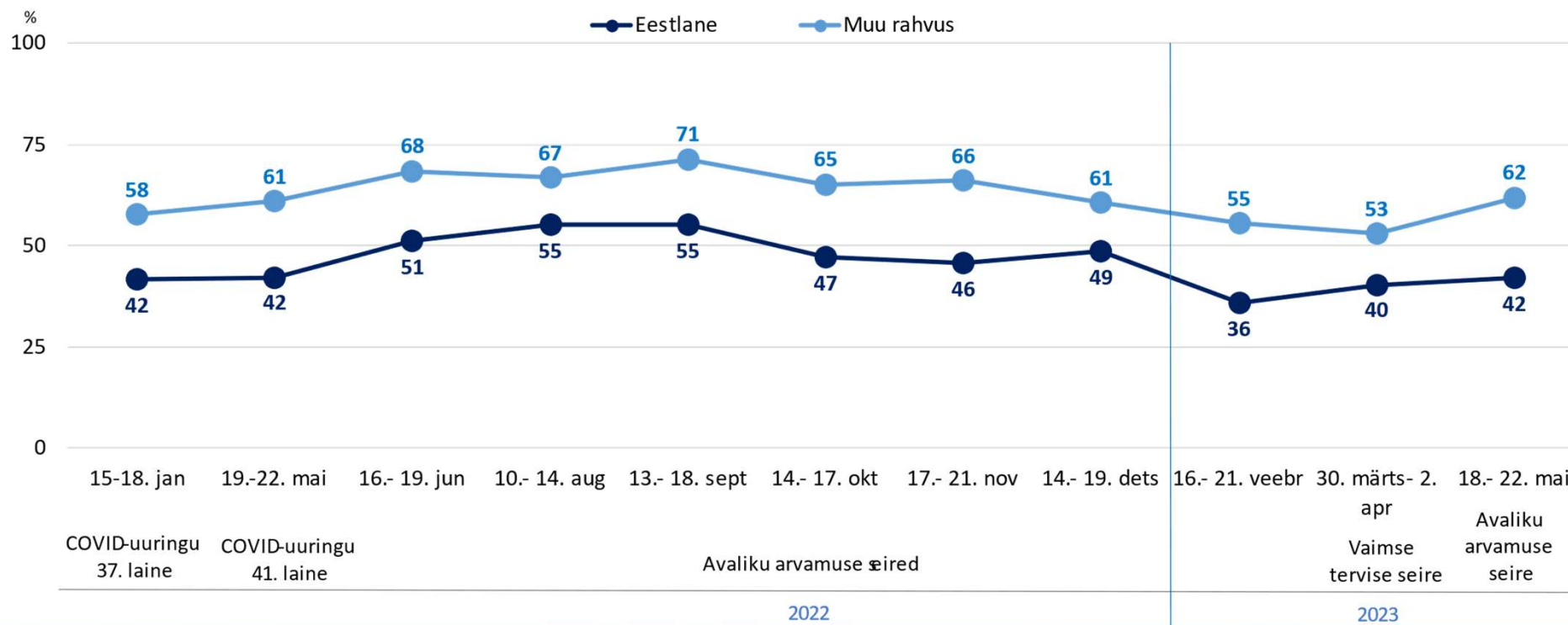

Tuleviku osas majanduslikku ebakindlust tundvate inimeste osakaal eestlaste ja muudest rahvustest elanike seas, jaanuar 2022- mai 2023

Kõik vastajad, n=1256 (varasemates uuringutes 1251-1506 vastajat)

Mõeldes järgmise poolaasta peale ja hinnates oma leibkonna tänaseid sissetulekuid ja väljaminekuid, kui kindlalt Te tunnete, et saate planeerida ja katta oma (pere) kohustused ja kulud?

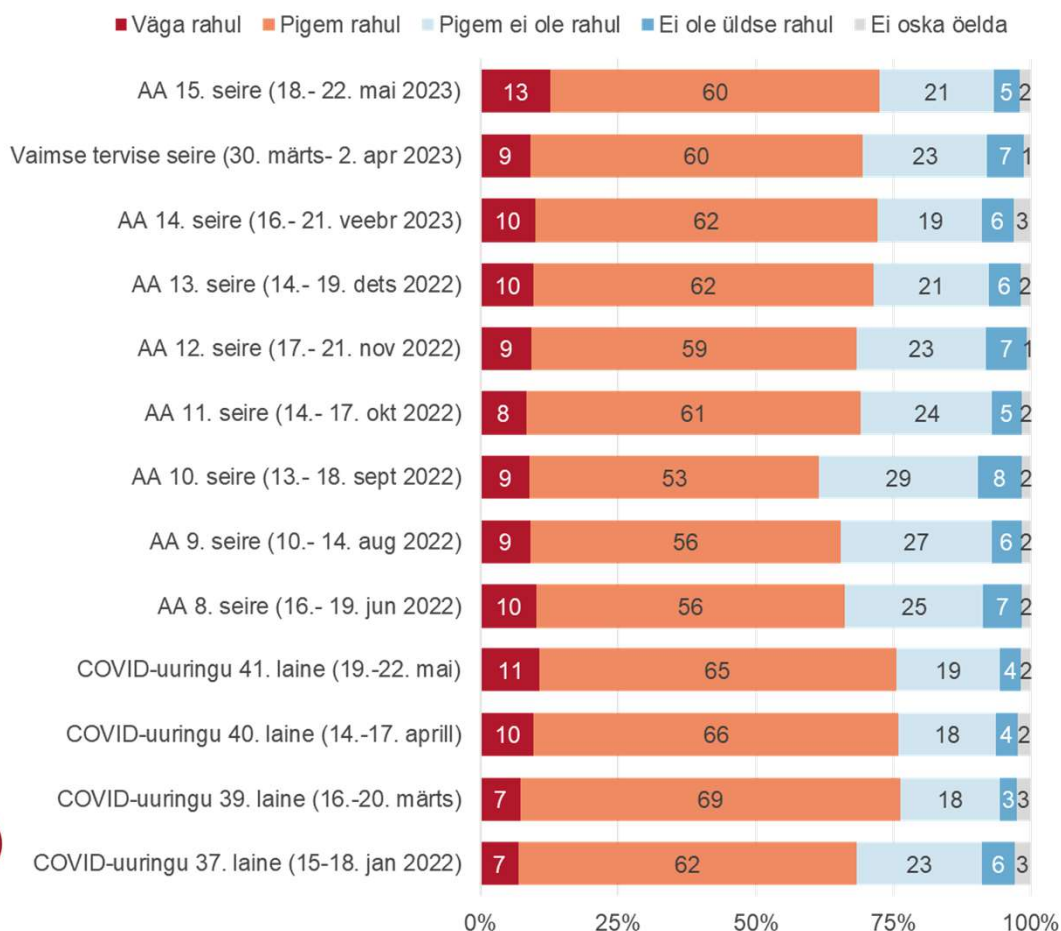
Hinnangu "pigem tunnen ebakindlust" või "tunnen suurt ebakindlust" andnute osakaal (%)

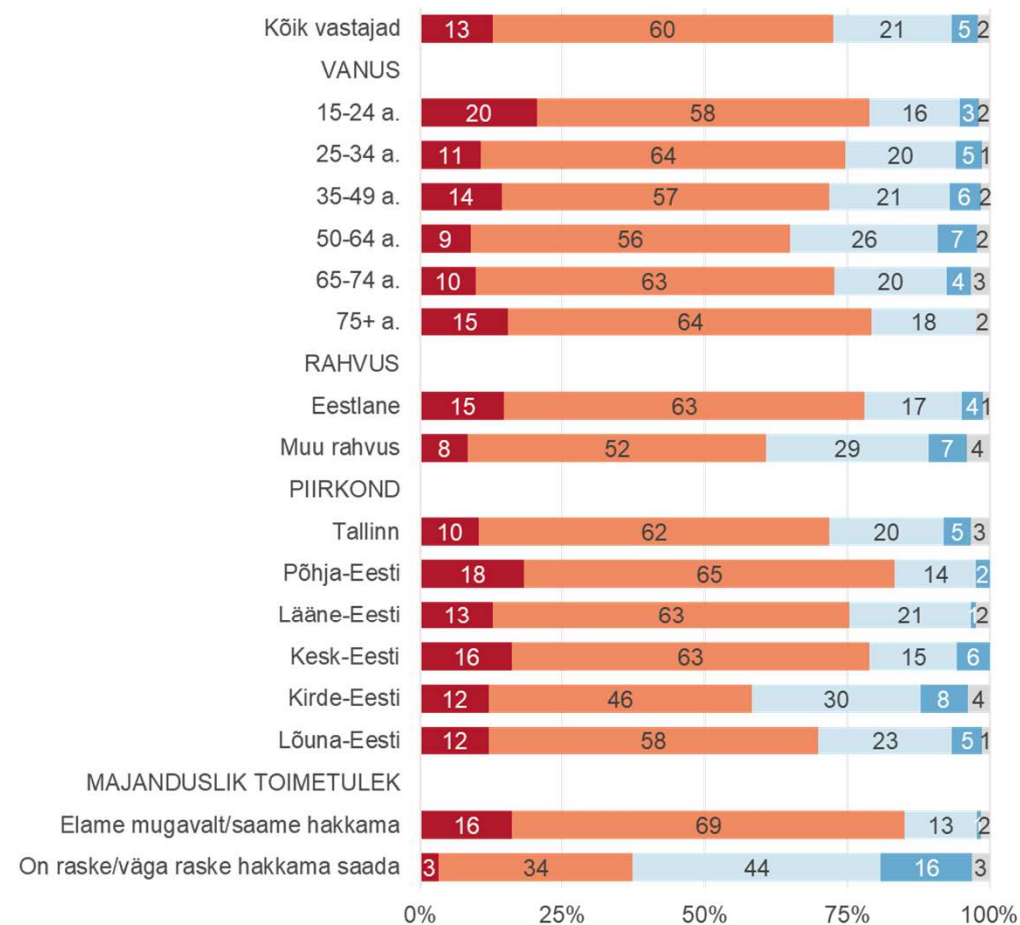
Eluga rahulolu

Kõik vastajat, n=1256 (varasemates uuringutes 1255-1506 vastajat)

Kuivõrd rahul Te olete praegu oma eluga üldiselt?

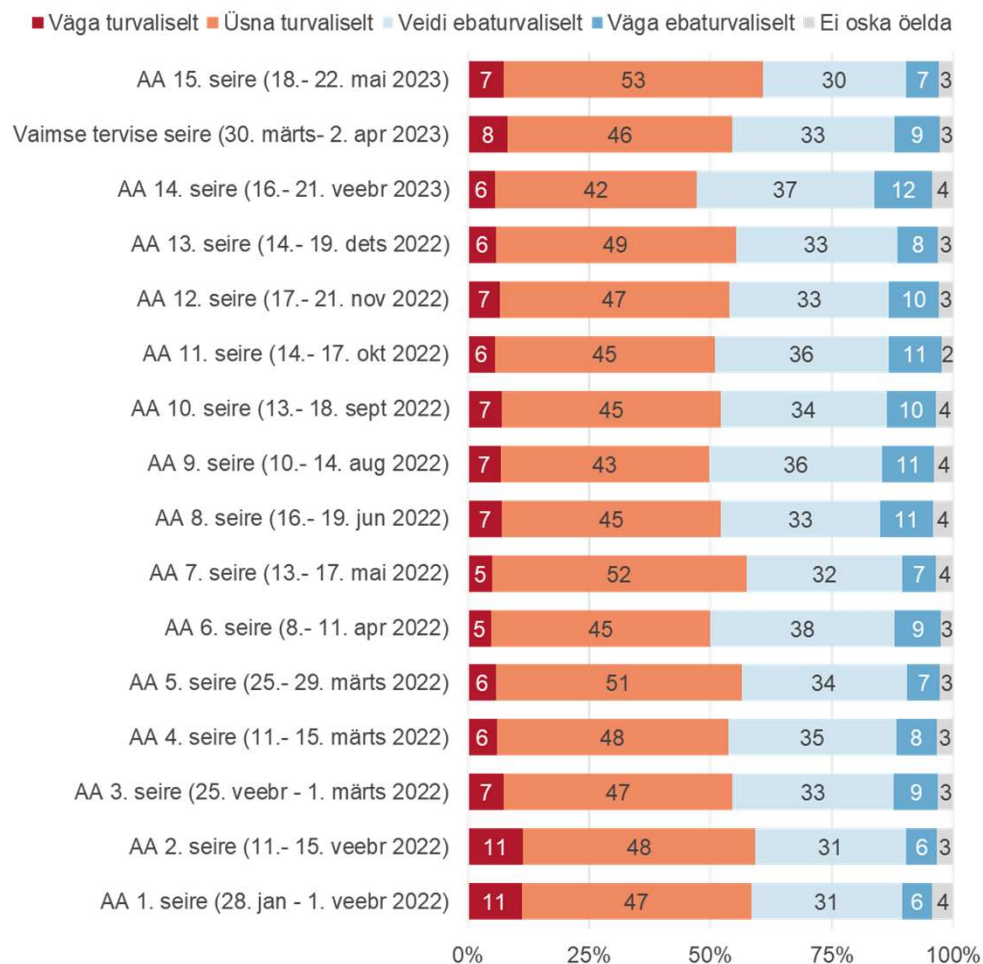
Taustrihmade võrdlus, AA 15. seire

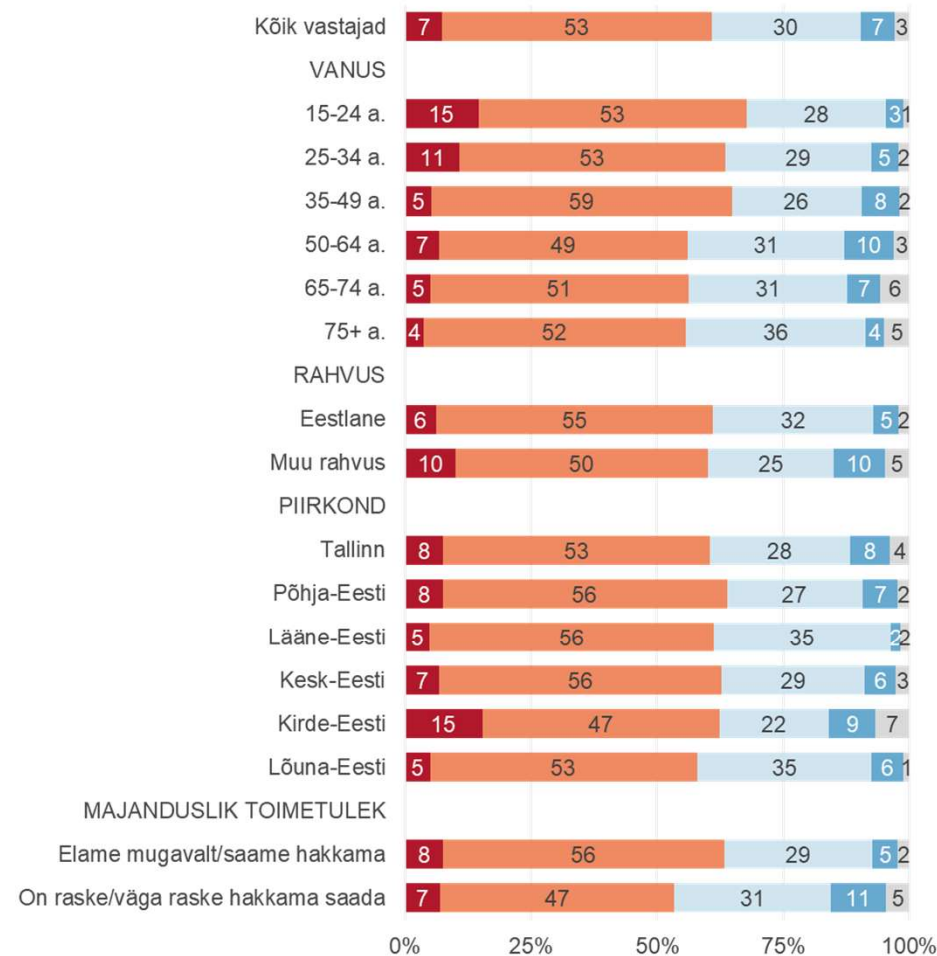
Eesti riigi turvalisus

Kõik vastajad, n=1256 (varasemates uuringutes 1200-1506 vastajat)

Kui turvaliselt võib Eesti riik ennast praegusel ajal tunda?

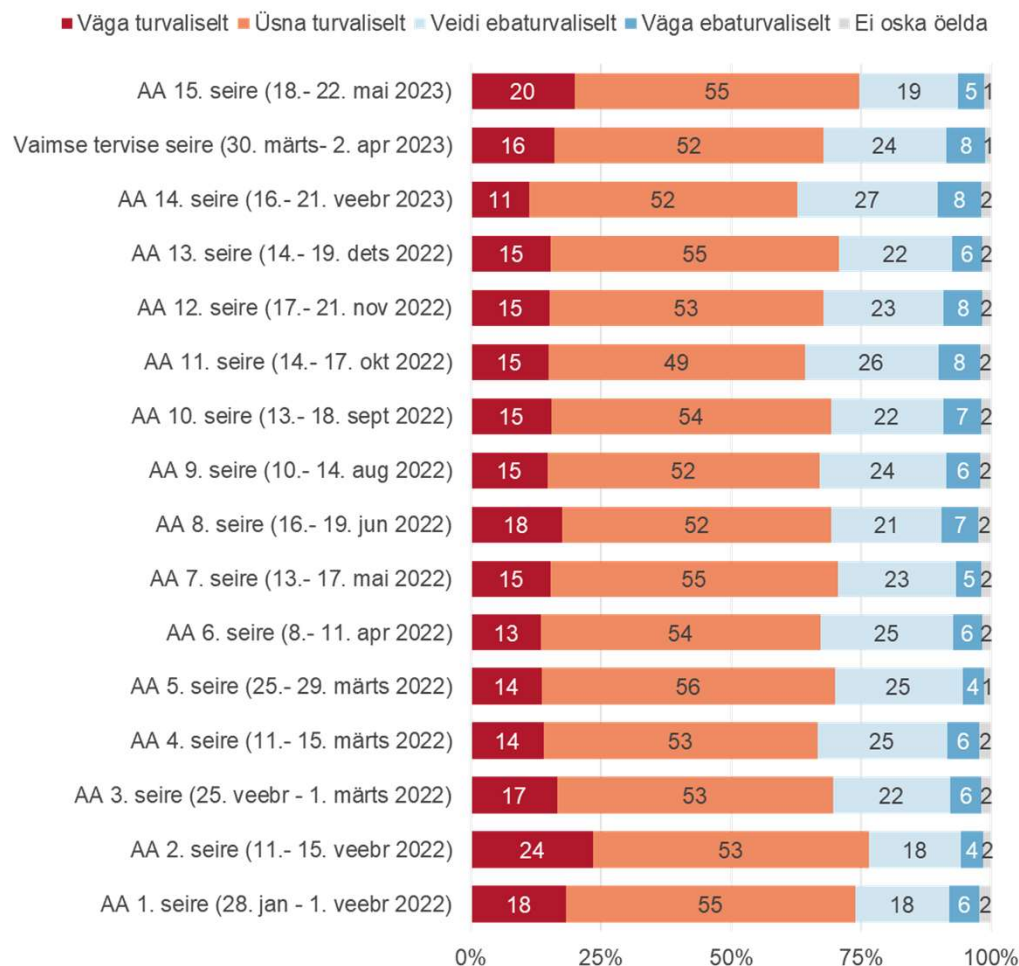
Taustriühmade võrdlus, AA 15. seire

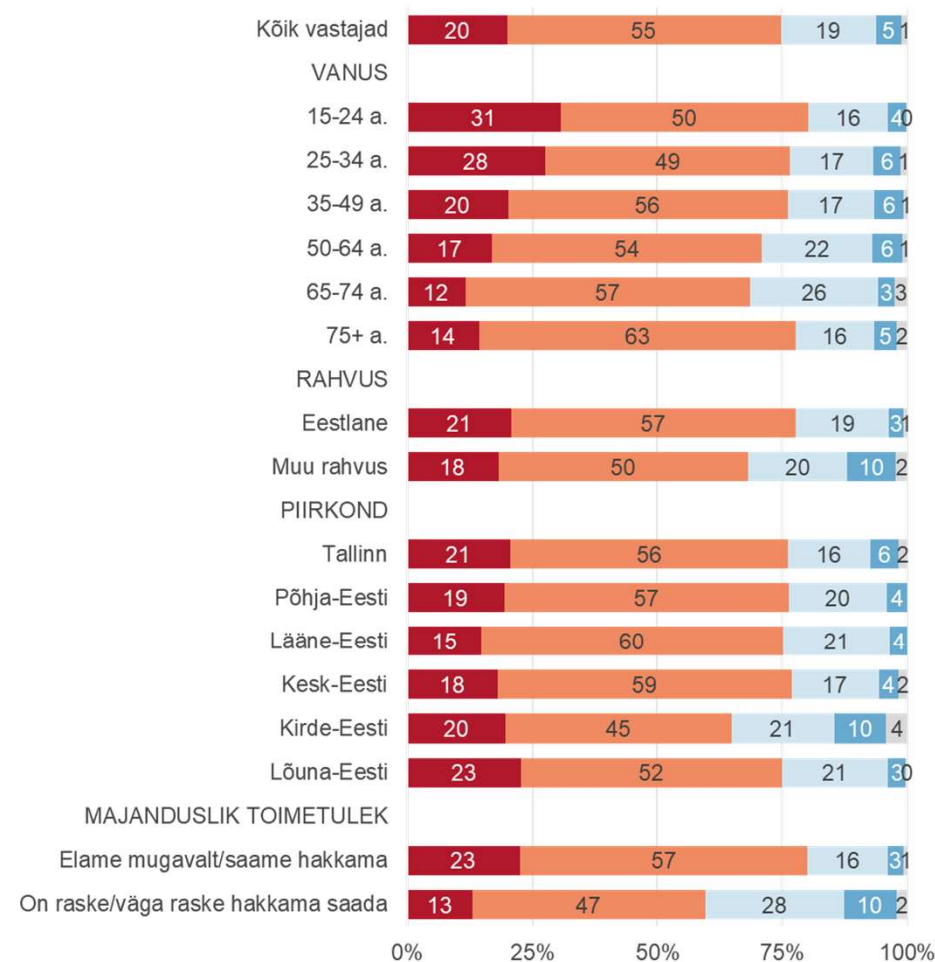
Turvatus Eestis elades

Kõik vastajad, n=1256 (varasemates uuringutes 1200-1506 vastajat)

Kuivõrd turvaliselt Te end tunnete praegusel ajal Eesti riigis elades?

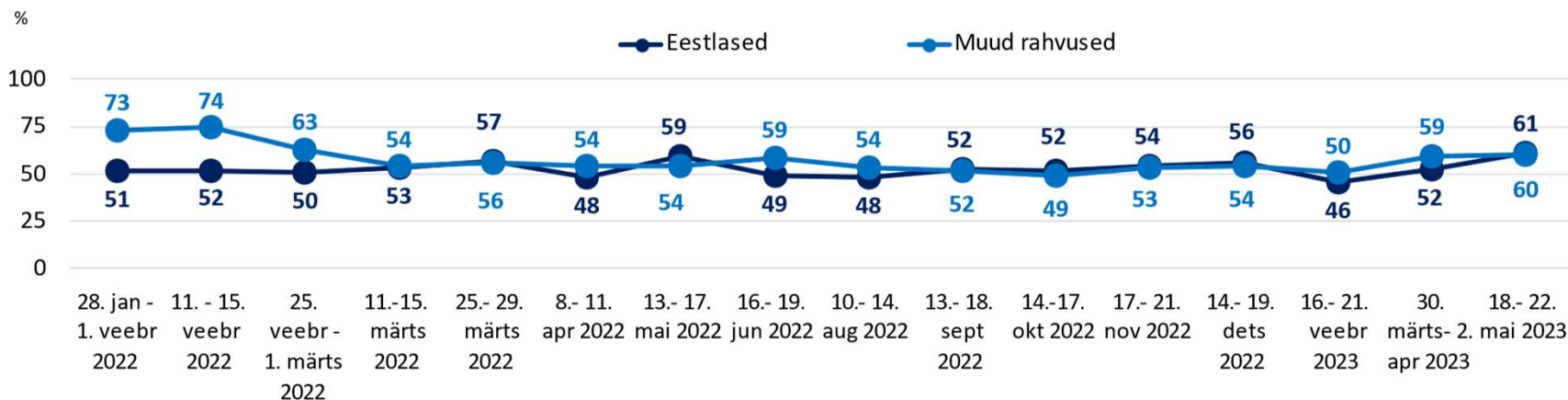
Taustriühmade võrdlus, AA 15. seire

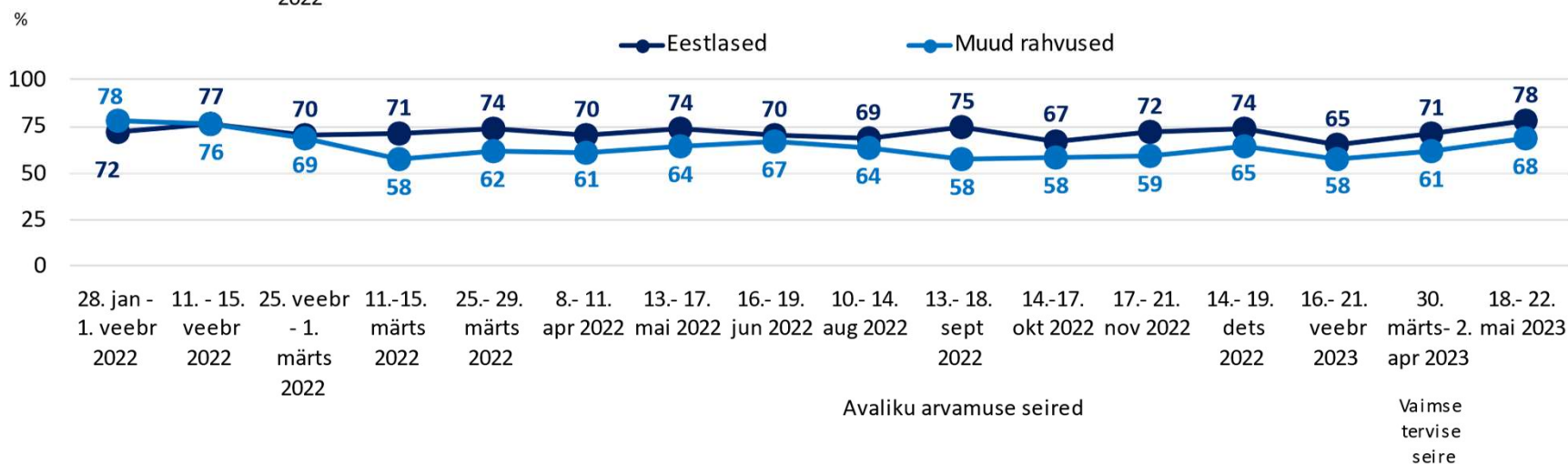
Turvalisus, eestlaste ja muudest rahvustest vastajate võrdlus, 2022-2023

Kõik vastajad, n=1256 (varasemates uuringutes 1200-1506 vastajat)

Kui turvaliselt võib Eesti riik ennast praegusel ajal tunda?
Hinnangud "väga turvaliselt" + "üsna turvaliselt"

Kuivõrd turvaliselt Te end tunnete praegusel ajal Eesti riigis elades?
Hinnangud "väga turvaliselt" + "üsna turvaliselt"

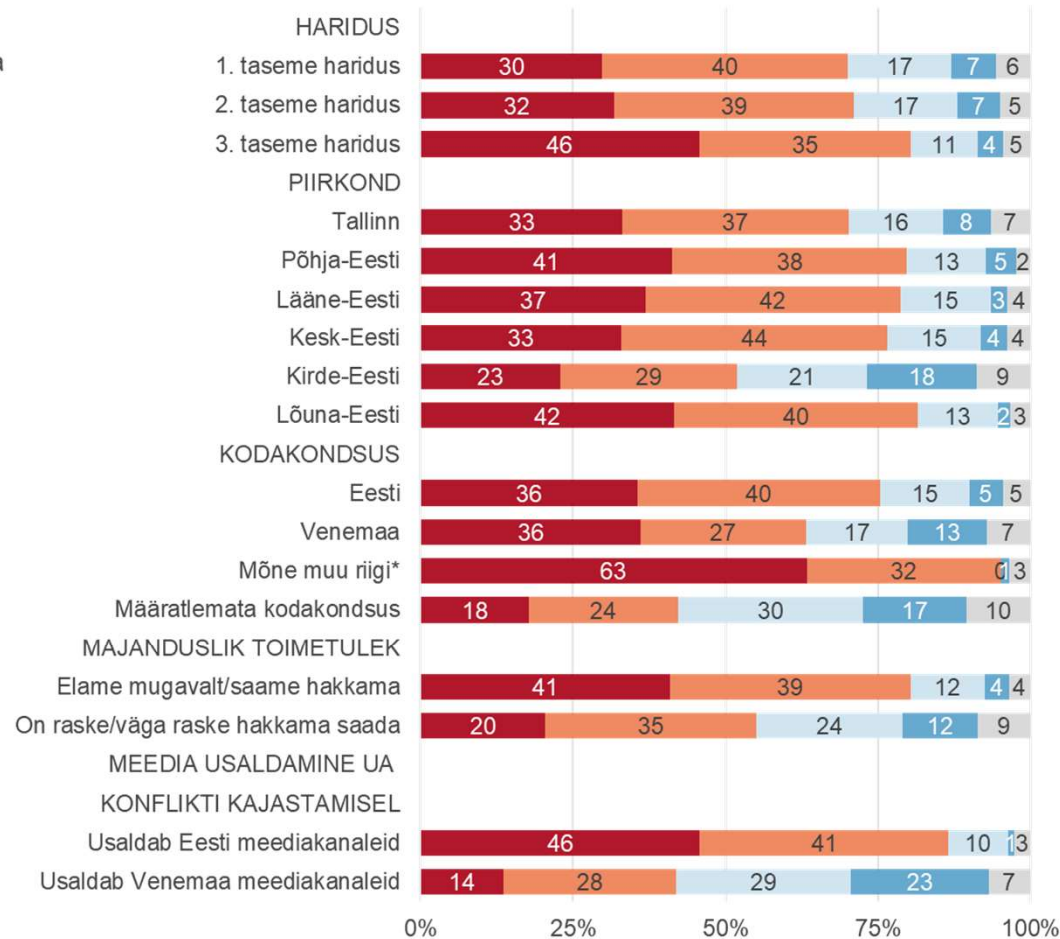
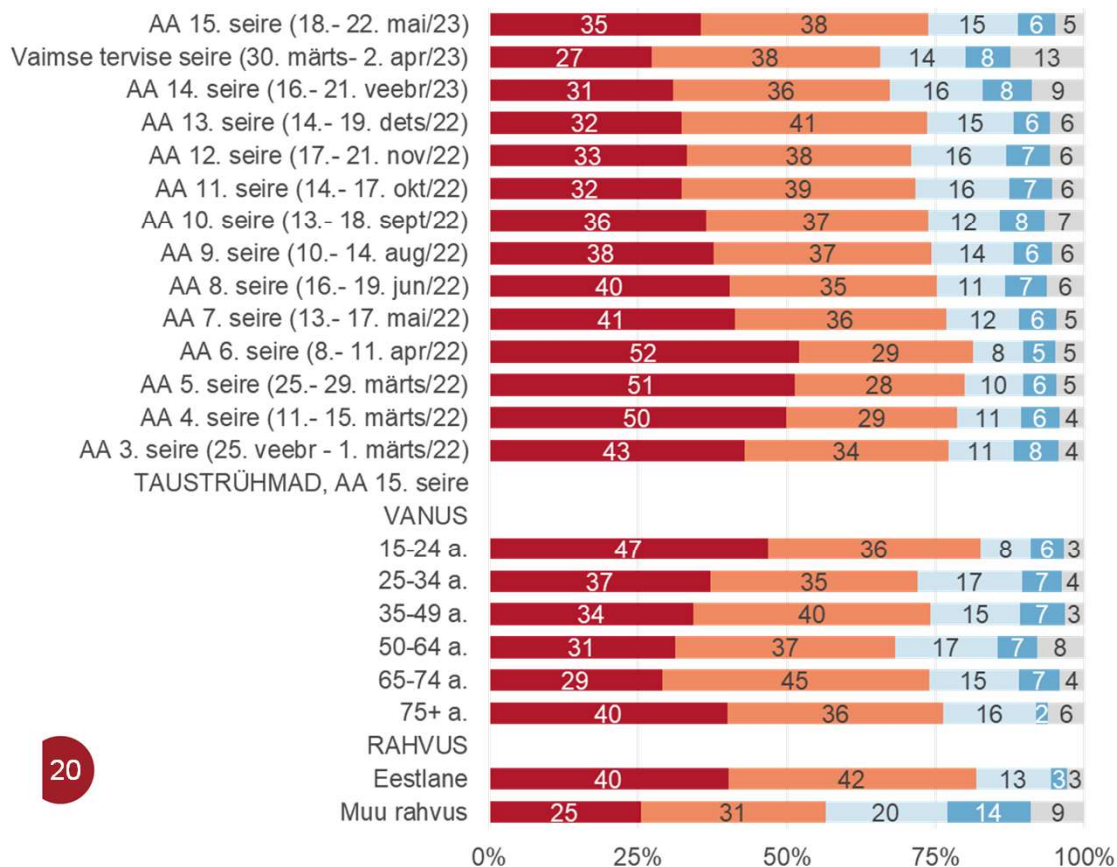

Suhtumine Ukraina sõjapõgenike vastuvõtmisesse

Kõik vastajad, n=1256 (varasemates uuringutes 1252-1506 vastajat)

Kas Teie arvates peaks Eesti vajadusel võtma vastu sõjapõgenikke Ukrainast?

■ Jah, kindlasti ■ Pigem jah ■ Pigem ei ■ Kindlasti mitte ■ Ei oska öelda/ei soovi vastata

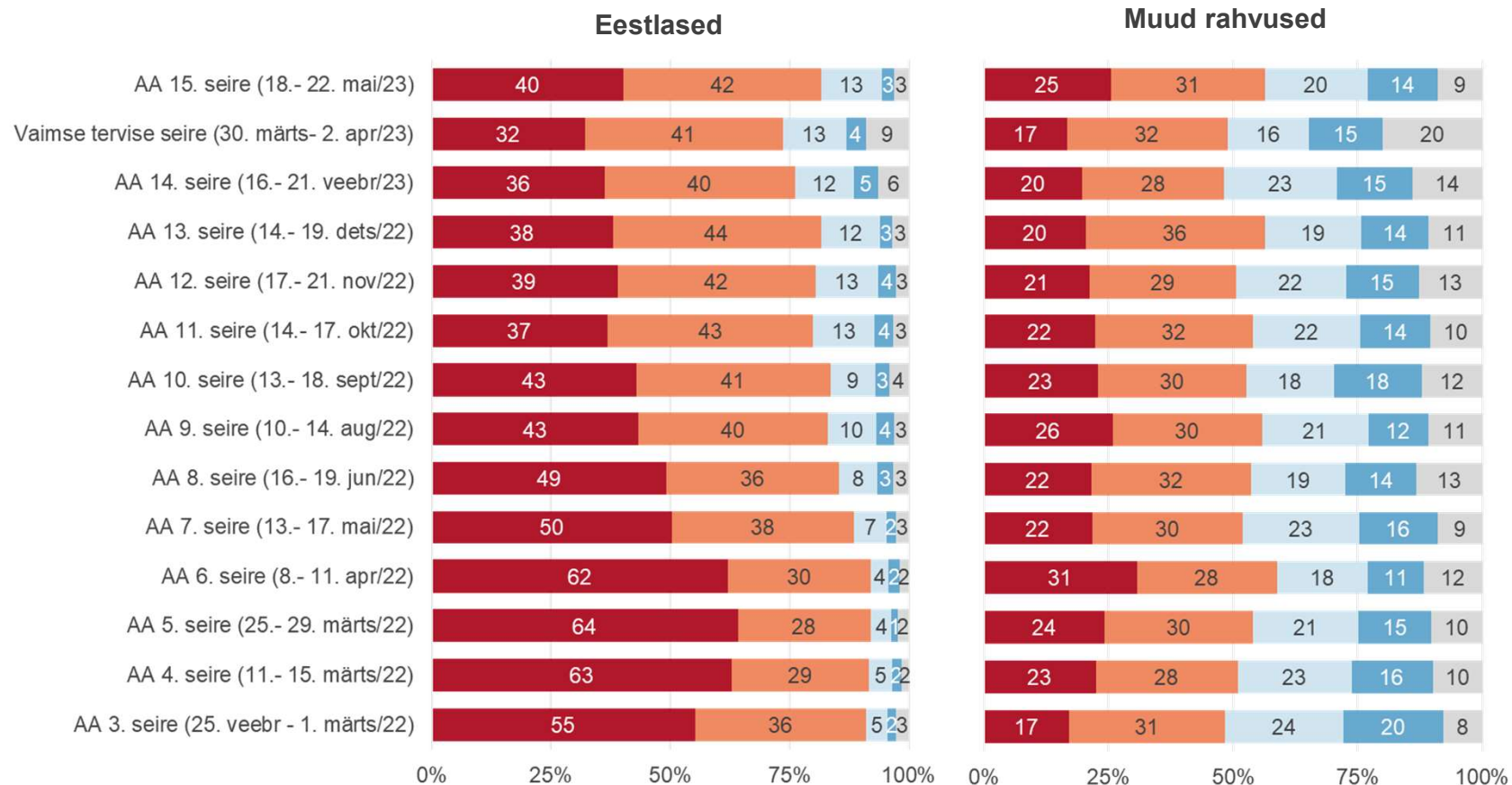
* Antud grupis oli valim väiksem kui 40 vastajat.

Suhtumine Ukraina sõjapõgenike vastuvõtmisse Eestlaste ja muudest rahvustest vastajate võrdlus

Kõik vastajad, n=1256 (varasemates uuringutes 1252-1506 vastajat)

Kas Teie arvates peaks Eesti vajadusel võtma vastu sõjapõgenikke Ukrainast?

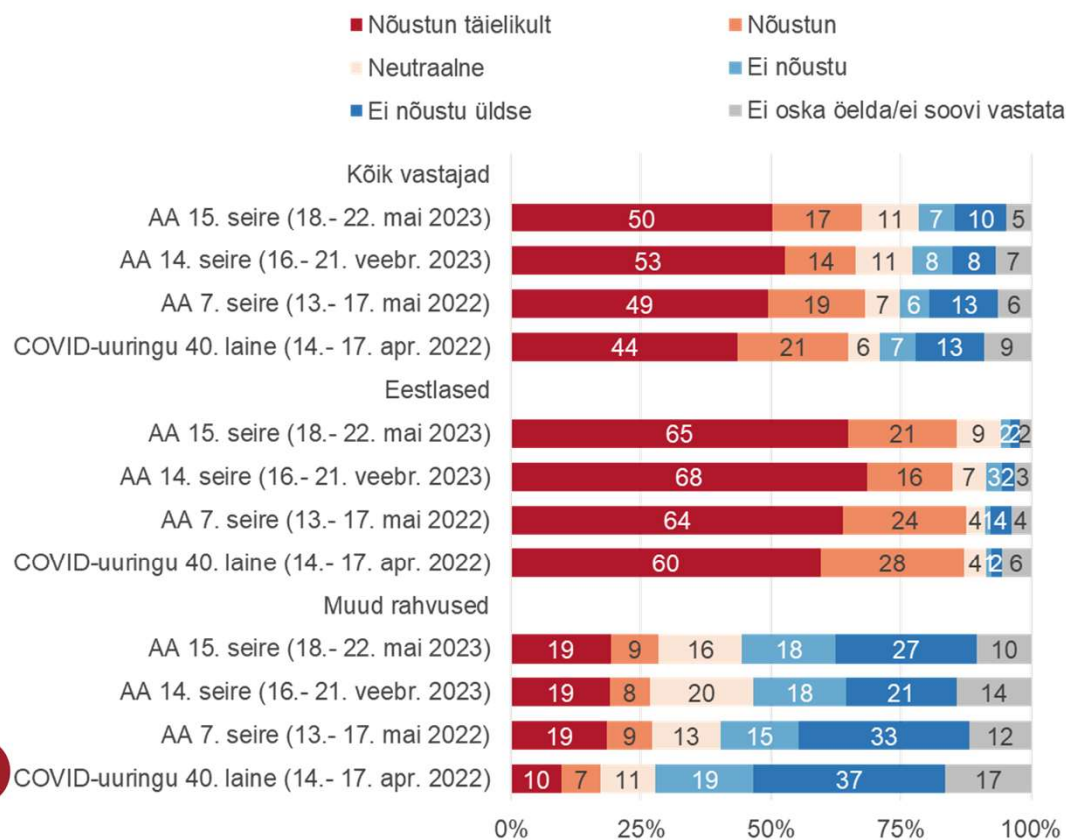
■ Jah, kindlasti ■ Pigem jah ■ Pigem ei ■ Kindlasti mitte ■ Ei oska öelda/ei soovi vastata

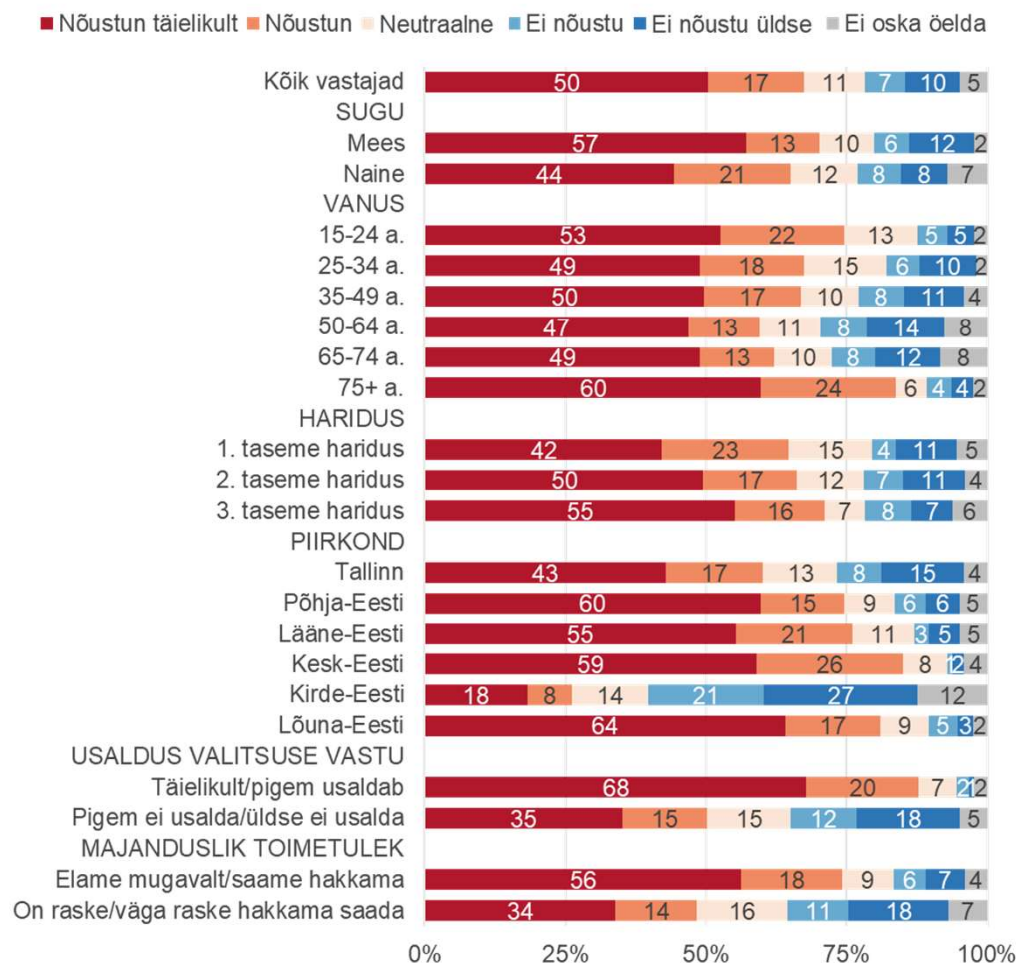
Ukraina sõjaline toetamine

Kõik vastajad, n=1256 (varasemates uuringutes 1252-1506 vastajat)

Kas või kui palju Te nõustute järgneva väitega:
"Liitlased peavad jätkama Ukrainale sõjalise toetuse pakkumist"?

Taustühmade võrdlus, AA 15. seire

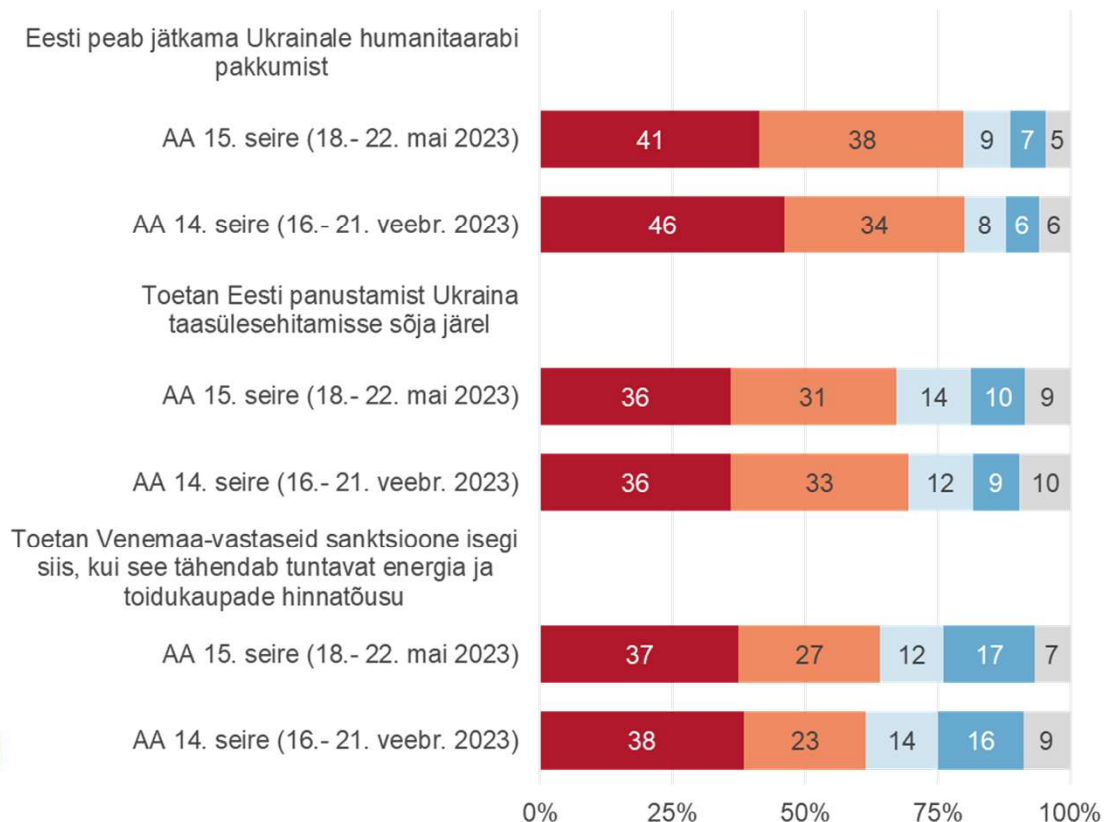

Ukraina majanduslik toetamine

Kõik vastajad, n=1256 (14. seires 1506 vastajat)

Mil määral Te nõustute või ei nõustu järgnevate väidetega?

■ Täiesti nõus ■ Pigem nõus ■ Pigem ei ole nõus ■ Ei ole üldse nõustu ■ Ei oska öelda

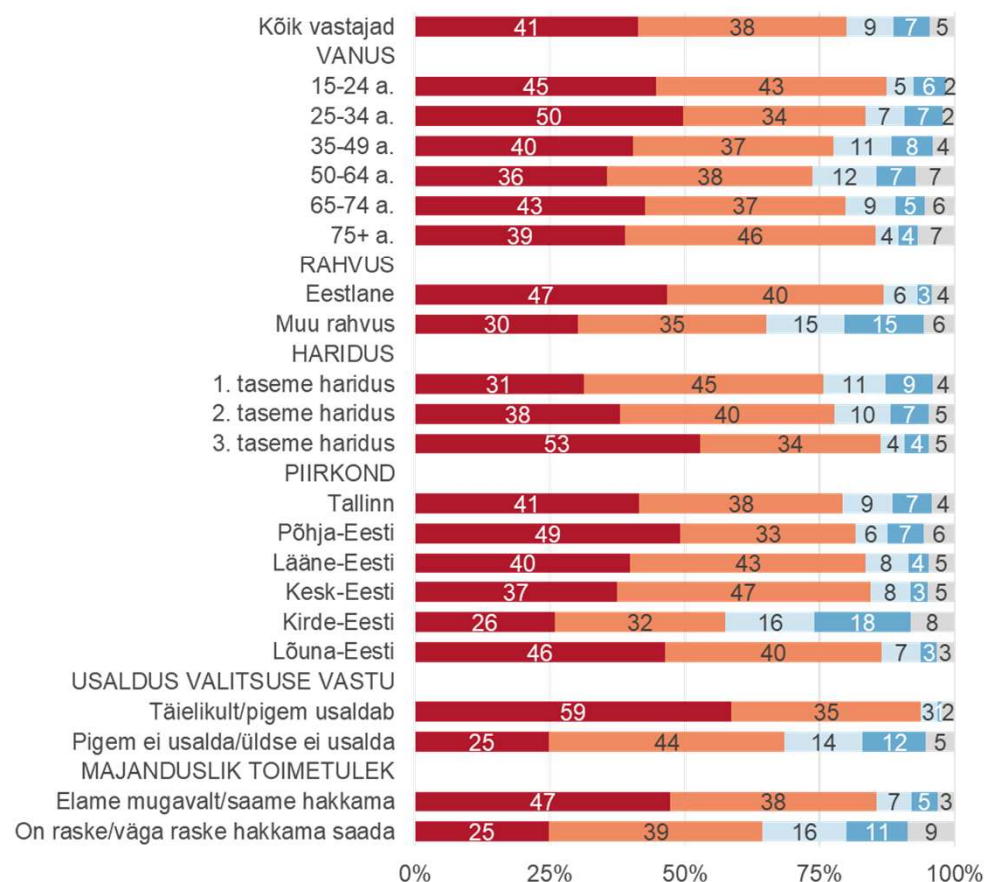

AA 15. seire

Nõustumine väitega:

Eesti peab jätkama Ukrainale humanitaarabi pakkumist

■ Täiesti nõus ■ Pigem nõus ■ Pigem ei ole nõus ■ Ei ole üldse nõustu ■ Ei oska öelda

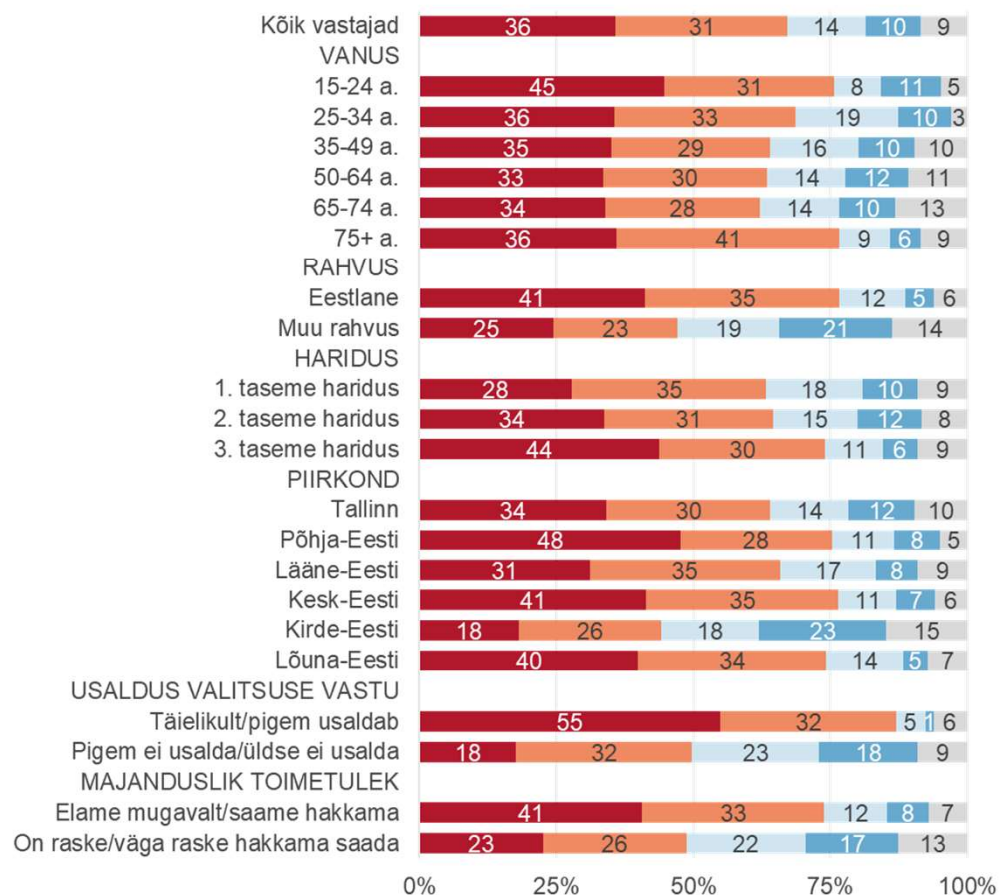
Ukraina majanduslik toetamine

Kõik vastajad, n=1256

Nõustumine väitega:

Toetan Eesti panustamist Ukraina taasülesehitamisse sõja järel

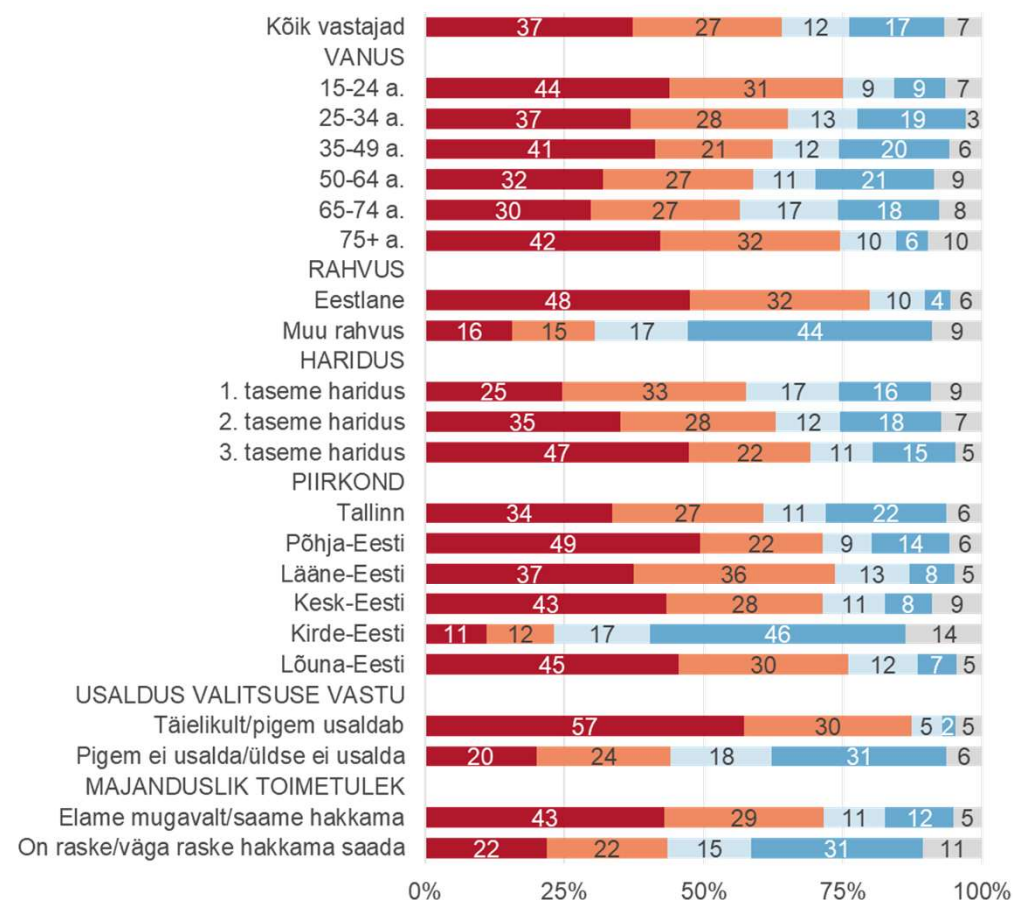
■ Täiesti nõus ■ Pigem nõus ■ Pigem ei ole nõus ■ Ei ole üldse nõustu ■ Ei oska öelda

Nõustumine väitega:

Toetan Venemaa-vastaseid sanktsioone isegi siis, kui see tähendab tuntavat energia ja toidukaupade hinnatõusu

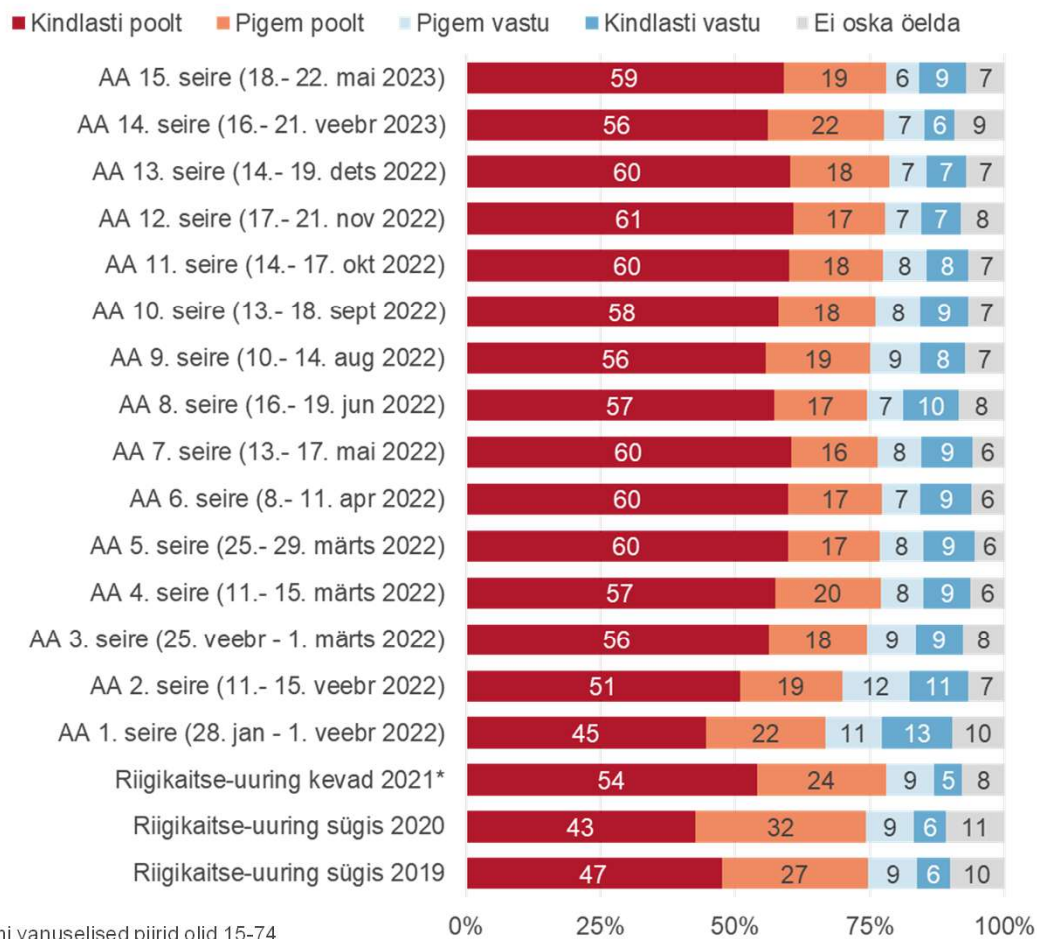
■ Täiesti nõus ■ Pigem nõus ■ Pigem ei ole nõus ■ Ei ole üldse nõustu ■ Ei oska öelda

Toetus NATO-sse kuulumisele

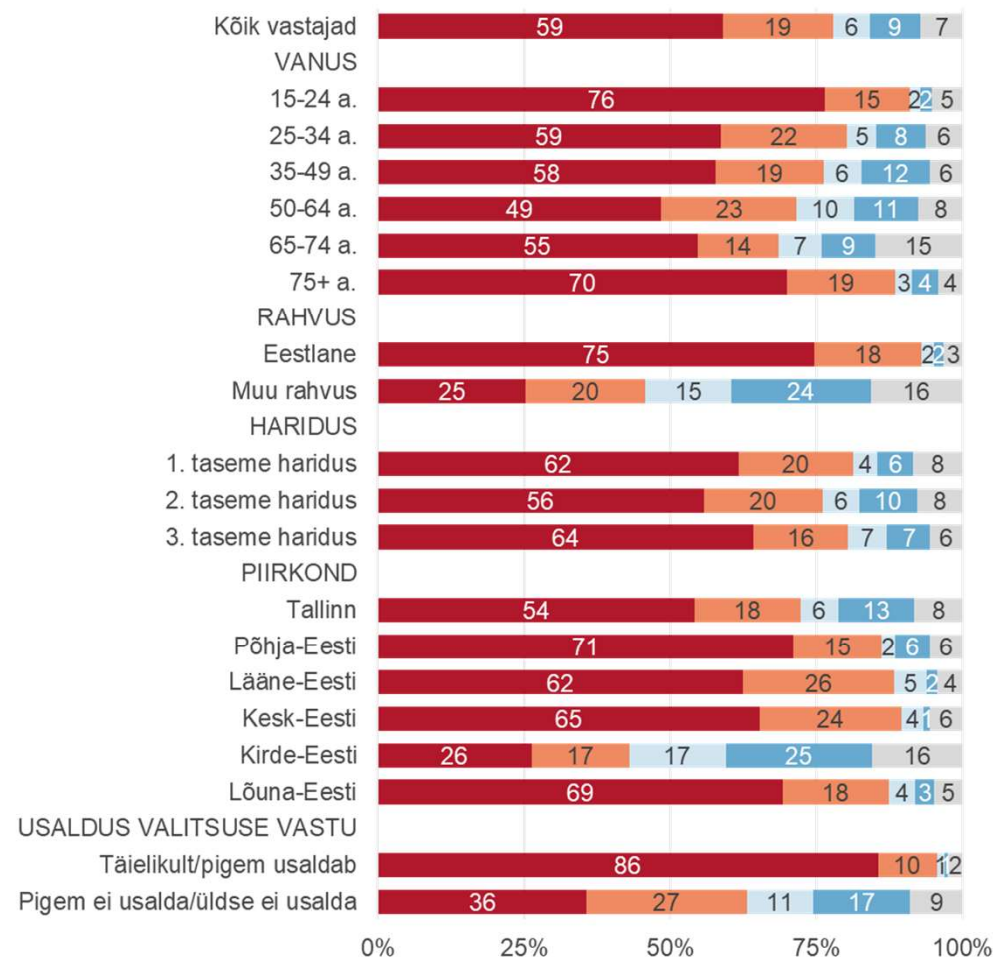
Kõik vastajad, n=1256 (varasemates uuringutes 1250-1506 vastajat)

Kas olete NATO-sse kuulumise poolt või selle vastu?

* Valimi vanuselised piirid olid 15-74

Taustrihmade võrdlus, AA 15. seire

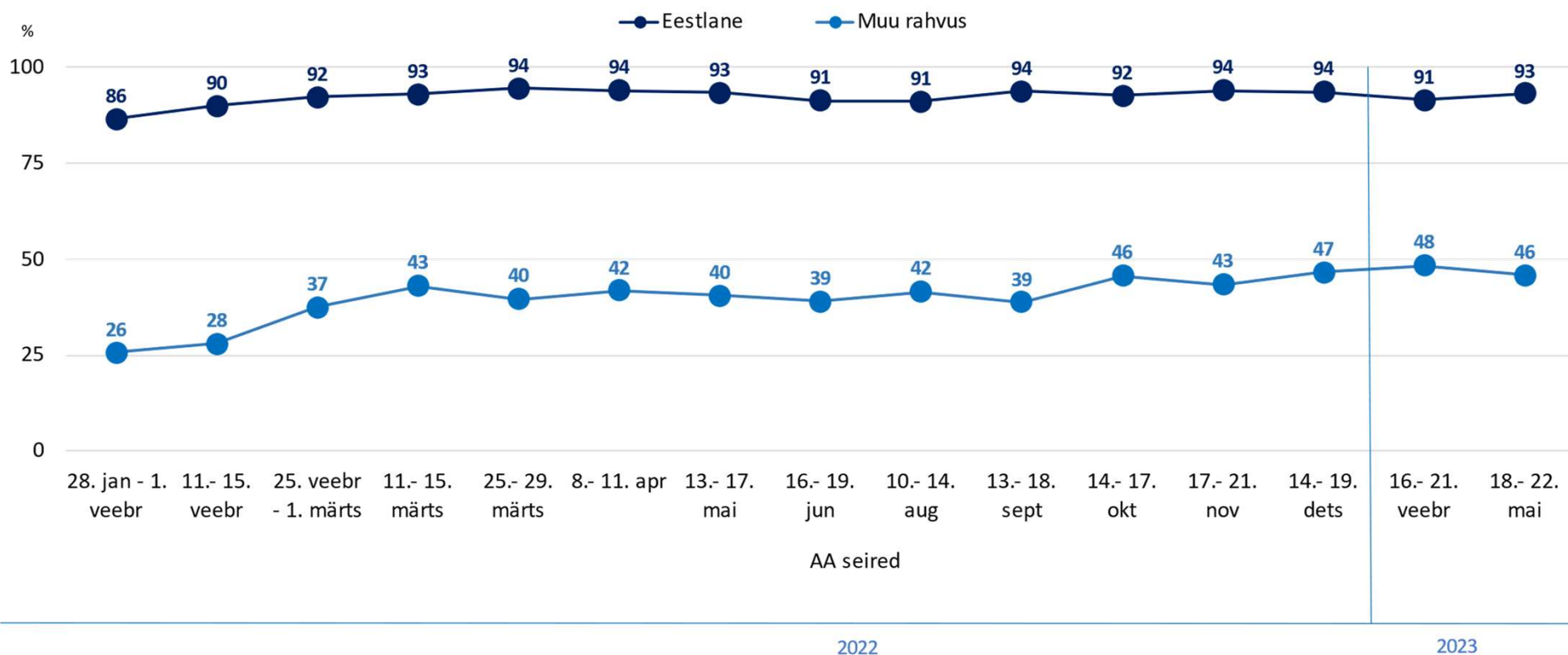

Toetus NATO-sse kuulumisele

Kõik vastajad, n=1256 (varasemates uuringutes 1251-1506 vastajat)

Kas olete NATO-sse kuulumise poolt või selle vastu?

Hinnangu "kindlasti poolt" või "pigem poolt" andnute osakaal

9. mai tähendus

Kõik vastajad, n=1256 (varasemates uuringutes 1252-1256 vastajat)

Erinevate inimeste jaoks on 9. mail erinev tähendus. Mida Teie jaoks isiklikult tähendab 9. mai?

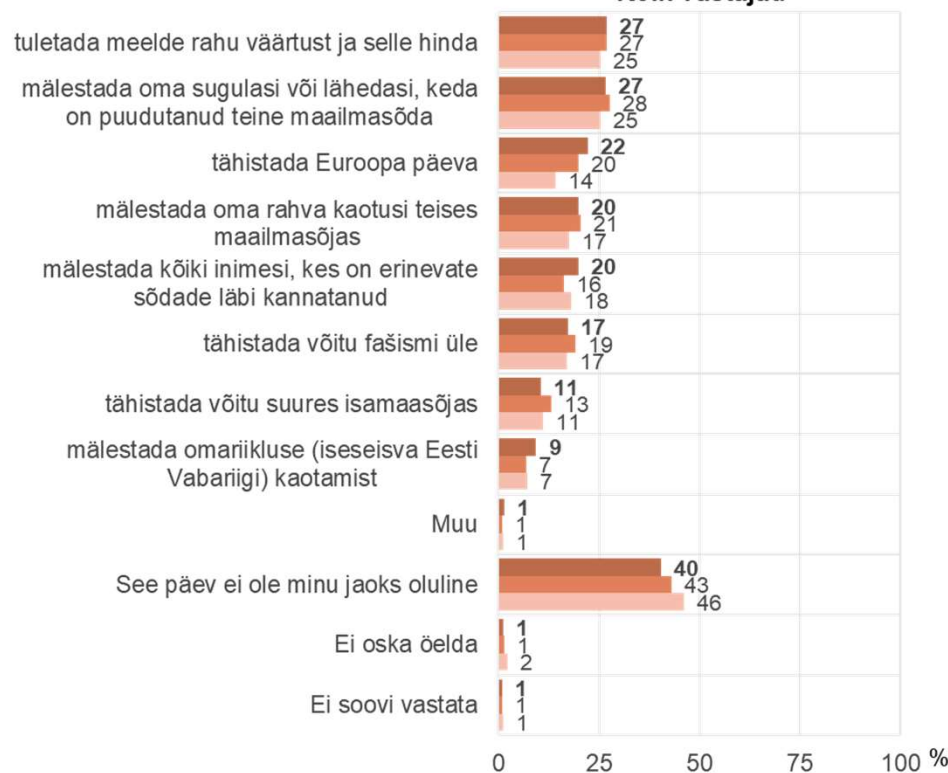
Kas Teie jaoks on oluline sellel päeval... (Vastaja võis valida mitu vastust)

■ AA 15. seire (18.- 22. mai/23)
■ AA 7. seire (13.- 17. mai/22)
■ AA 6. seire (8.- 11. apr/22)

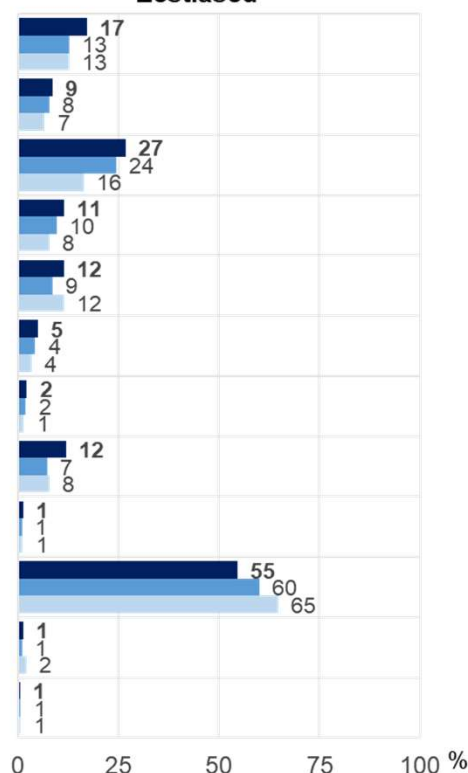
■ AA 15. seire (18.- 22. mai/23), n=726
■ AA 7. seire (13.- 17. mai/22), n=772
■ AA 6. seire (8.- 11. apr/22), n=744

■ AA 15. seire (18.- 22. mai/23), n=530
■ AA 7. seire (13.- 17. mai/22), n=480
■ AA 6. seire (8.- 11. apr/22), n=512

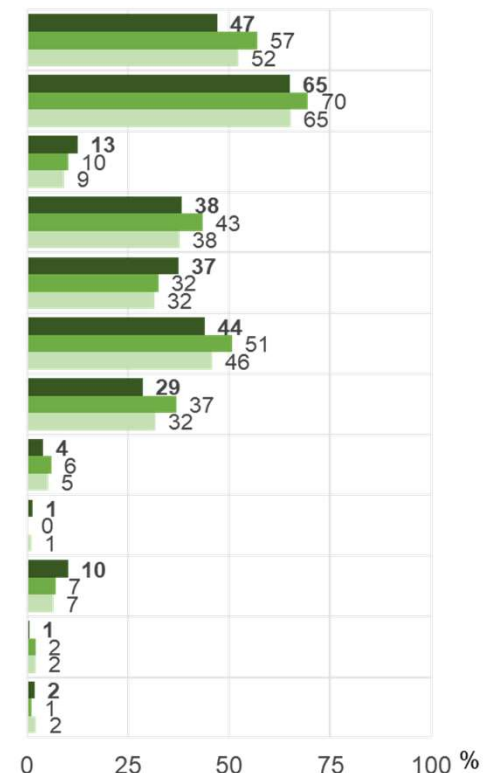
Kõik vastajad

Eestlased

Muud rahvused

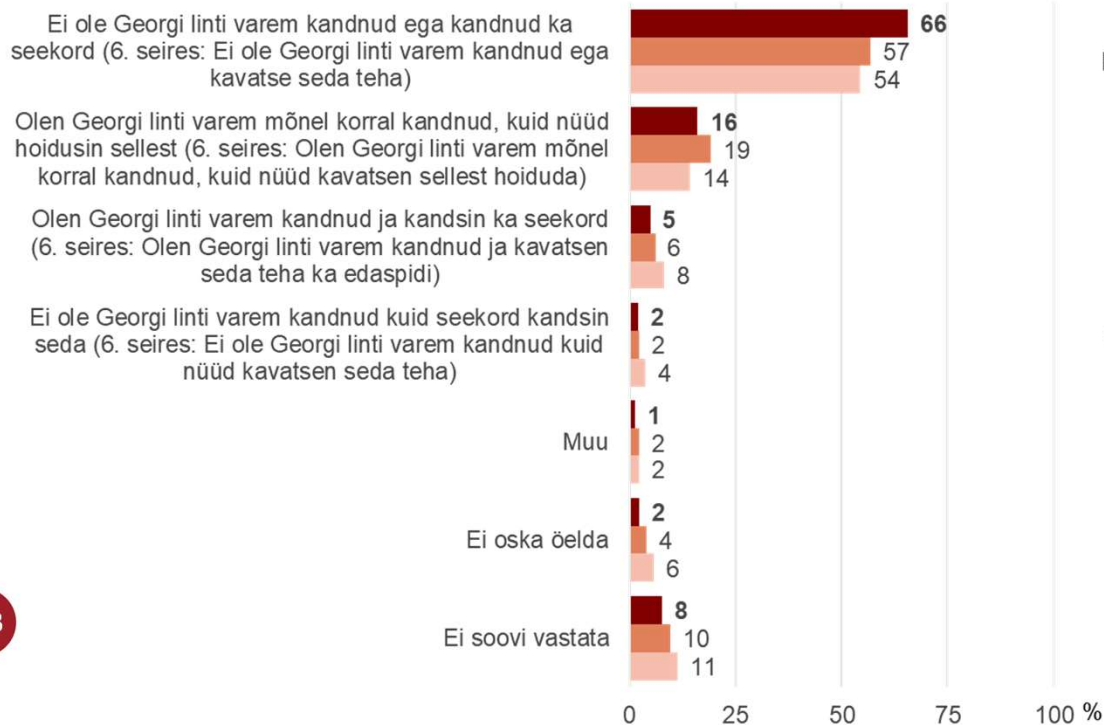
Suhtumine Georgi lindi kandmisesse

Vastajad, kes ei ole eesti rahvusest, n=530 (varasemates uuringutes 480-512 vastajat)

Ukrainas toimuva sõja ajal Vene Föderatsiooni sõjaväe poolt kasutatavaid sümboleid tajutakse Eestis kui seda sõda toetavaid ja õigustavaid. Sellega seoses ei olnud (6. seires: ole) mitme sümboli – nende seas ka Georgi lindi – avalik kasutamine Eestis lubatud, kaasa arvatud 9. mail. Kuidas Teie sellesse suhtute ja kuidas käesoleva aasta 9. mail toimisite (6. seires: kuidas kavatsete toimida)?

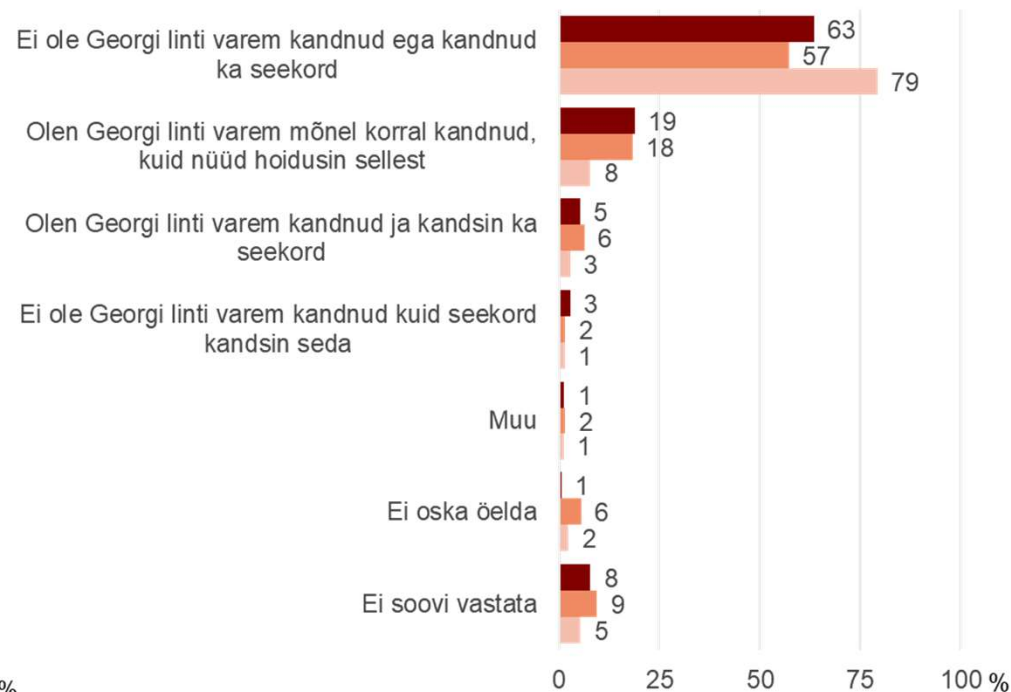
Kõik muudest rahvustest vastajad

■ AA 15. seire (18.- 22. mai/23), n=530
■ AA 7. seire (13.- 17. mai/22), n=480
■ AA 6. seire (8.- 11. apr/22), n=512

Muudest rahvustest vastajate võrdlus elukoha (region) alusel

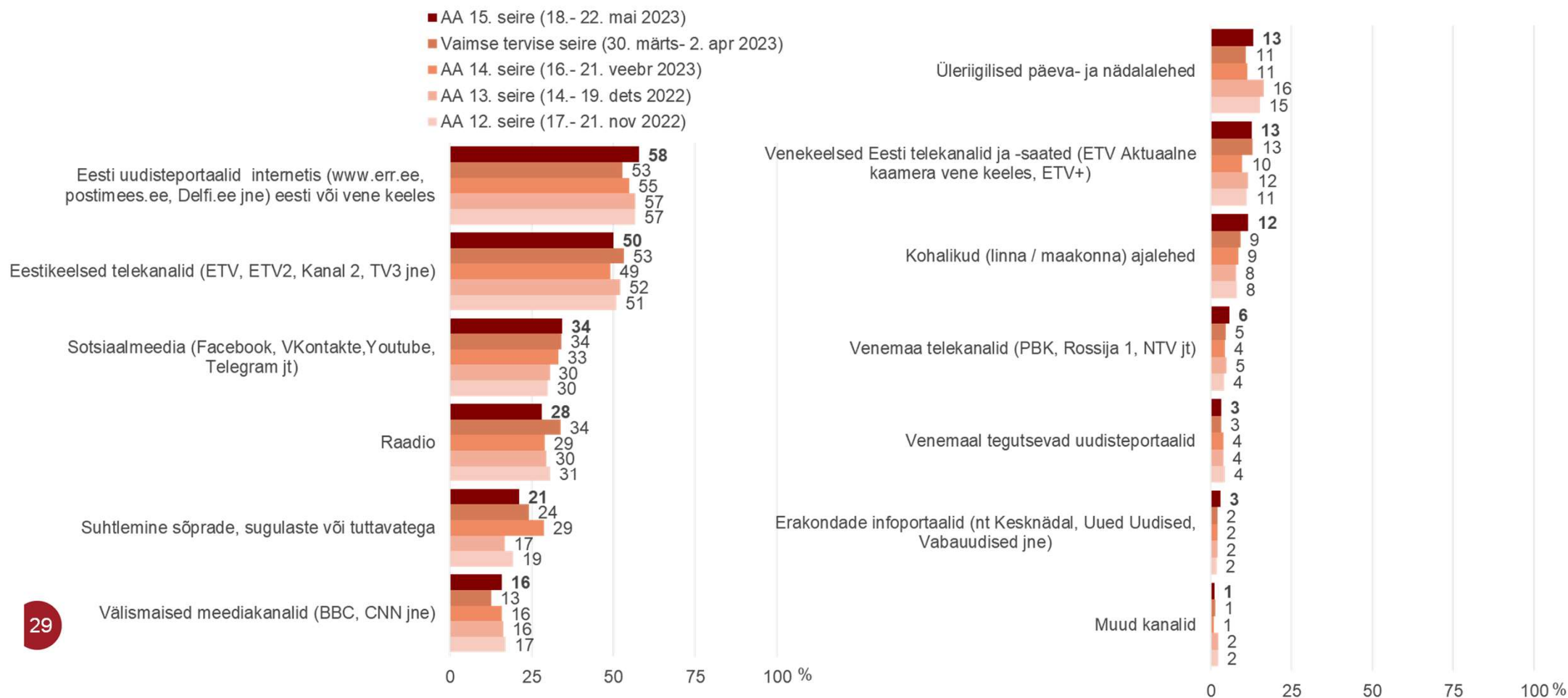
■ Tallinn, n=157 ■ Kirde-Eesti, n=293 ■ Muu Eesti, n=80

Infokanalite olulisus

Kõik vastajad, n=1256 (varasemates uuringutes 1256-1506 vastajat)

Millised järgnevad meediakanalid on Teile infoallikana, uudiste ja teadmiste hankimise vahendina kõige olulisemad?

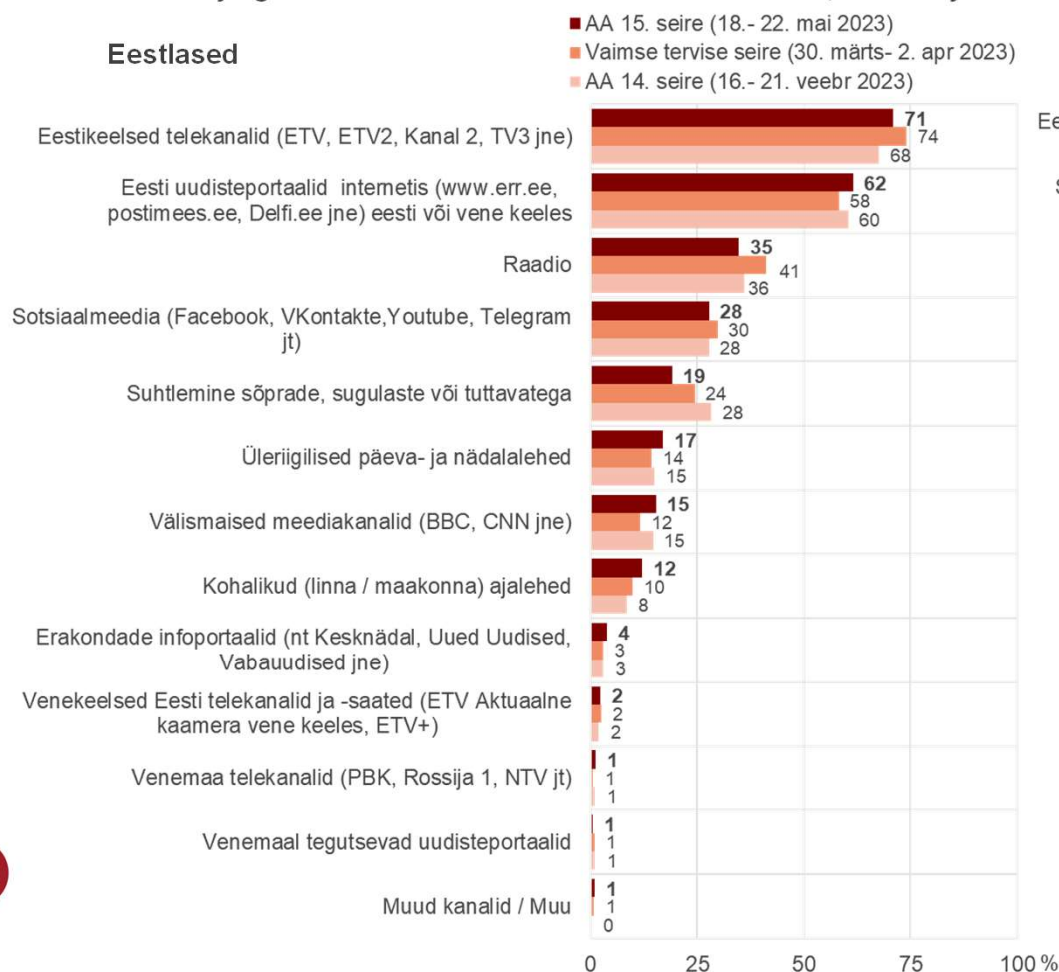

Infokanalite olulisus, ajaline võrdlus eestlaste ja muudest rahvustest vastajate lõikes

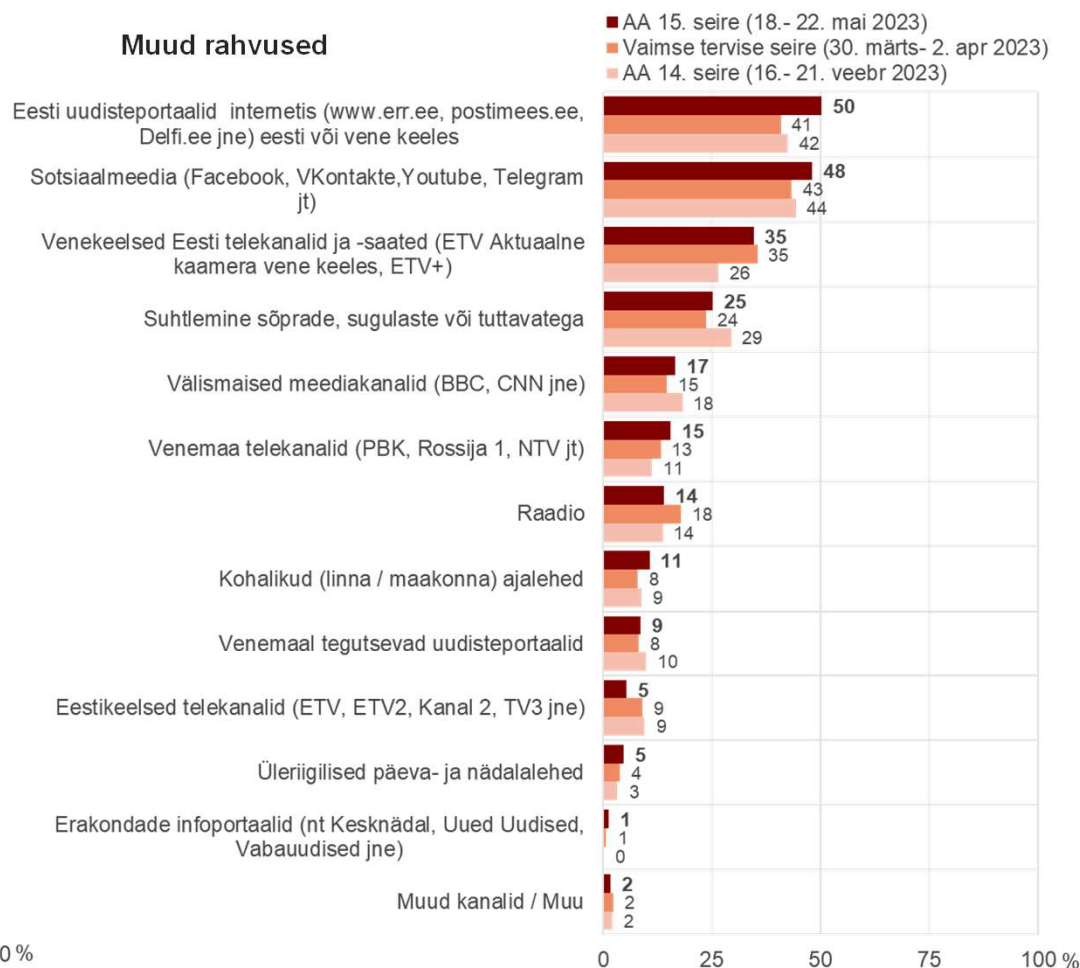
Kõik vastajad, n=1256 (varasemates uuringutes 1256-1506 vastajat)

Millised järgnevad meediakanalid on Teile infoallikana, uudiste ja teadmiste hankimise vahendina kõige olulisemad?

Eestlased

Muud rahvused

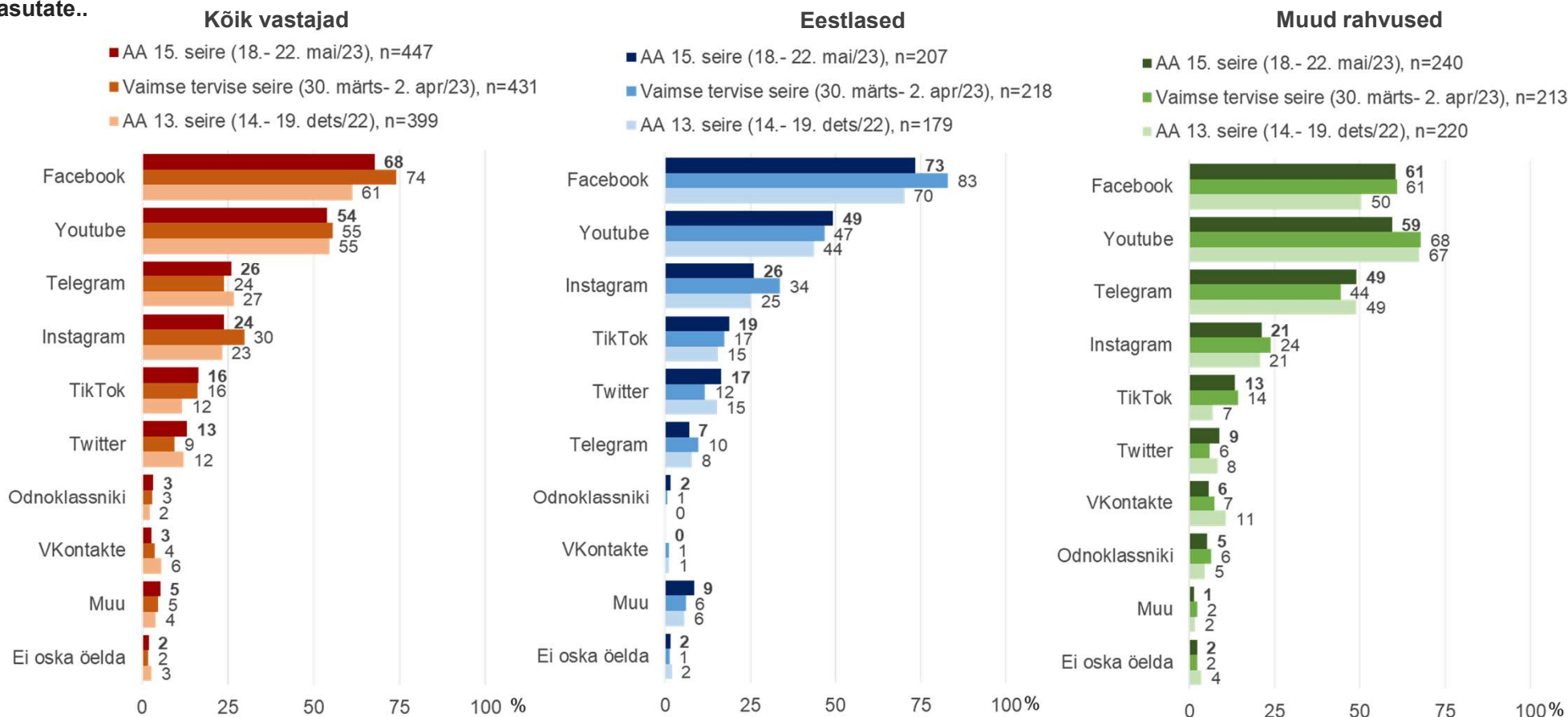

Sotsiaalmeediaplatformid

Vastajad, kes nimetasid kolme olulisema infoallika seas sotsiaalmeediat, n=447 (varasemates uuringutes 399-431 vastajat)

Vastajatest 34% (sh eestlastest 28% ja muudest rahvustest elanikest 48%) märkis kolme enda jaoks kõige olulisema infokanali seas sotsiaalmeediat. Neile esitati täpsustav küsimus:

Ütlesite, et Teie jaoks on oluliseks infoallikaks sotsiaalmeedia. Palun täpsustage, milliseid sotsiaalmeediaplatforme Te info saamiseks peamiselt kasutate..

Sotsiaalmeediakanalid infoallikana

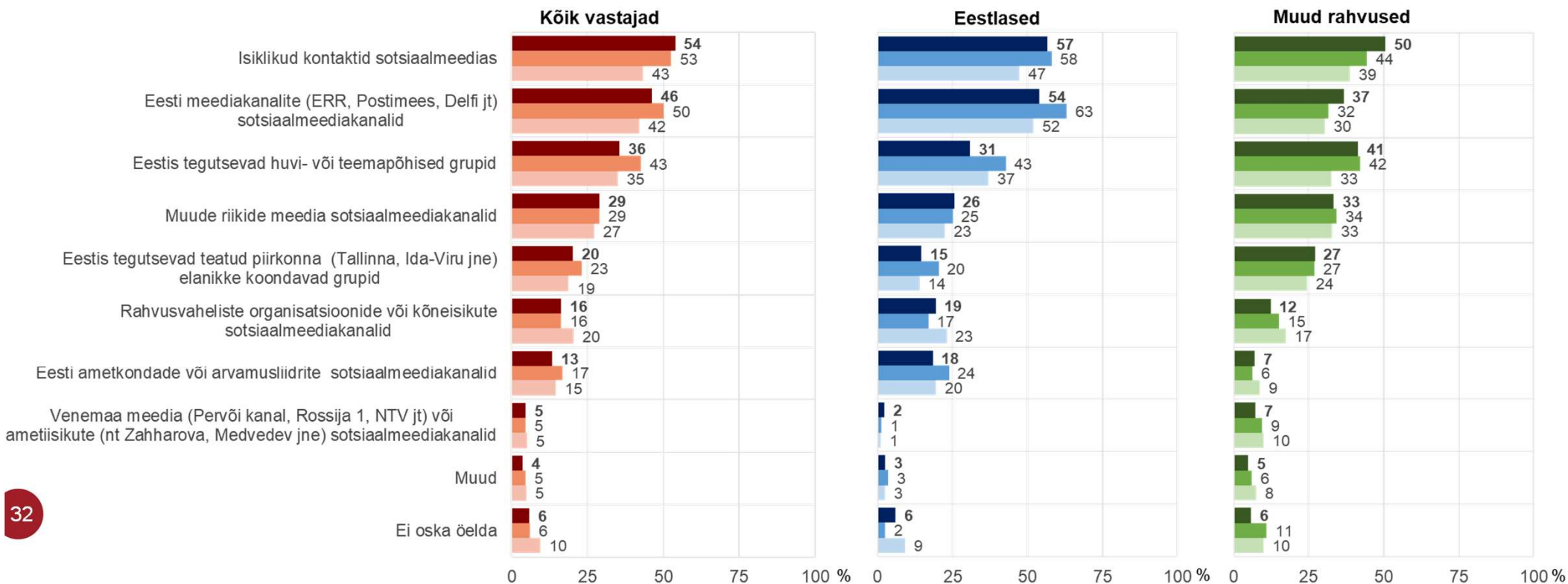
Vastajad, kes nimetasid kolme olulisema infoallika seas sotsiaalmeediat, n=447 (varasemates uuringutes 399-431 vastajat)

Vastajatest 34% (sh eestlastest 28% ja muudest rahvustest elanikest 48%) märkis kolme enda jaoks kõige olulisema infokanali seas sotsiaalmeediat. Neile esitati täpsustav küsimus: **Ütlesite, et Teie jaoks on oluliseks infoallikaks sotsiaalmeedia. Palun täpsustage, milliseid sotsiaalmeediakanaleid (Facebookis, Telegrammis, Twitteris või muul platvormil) silmas peate.**

■ AA 15. seire (18.- 22. mai/23), n=447

■ Vaimse tervise seire (30. märts- 2. apr/23), n=431

■ AA 13. seire (14.- 19. dets/22), n=399

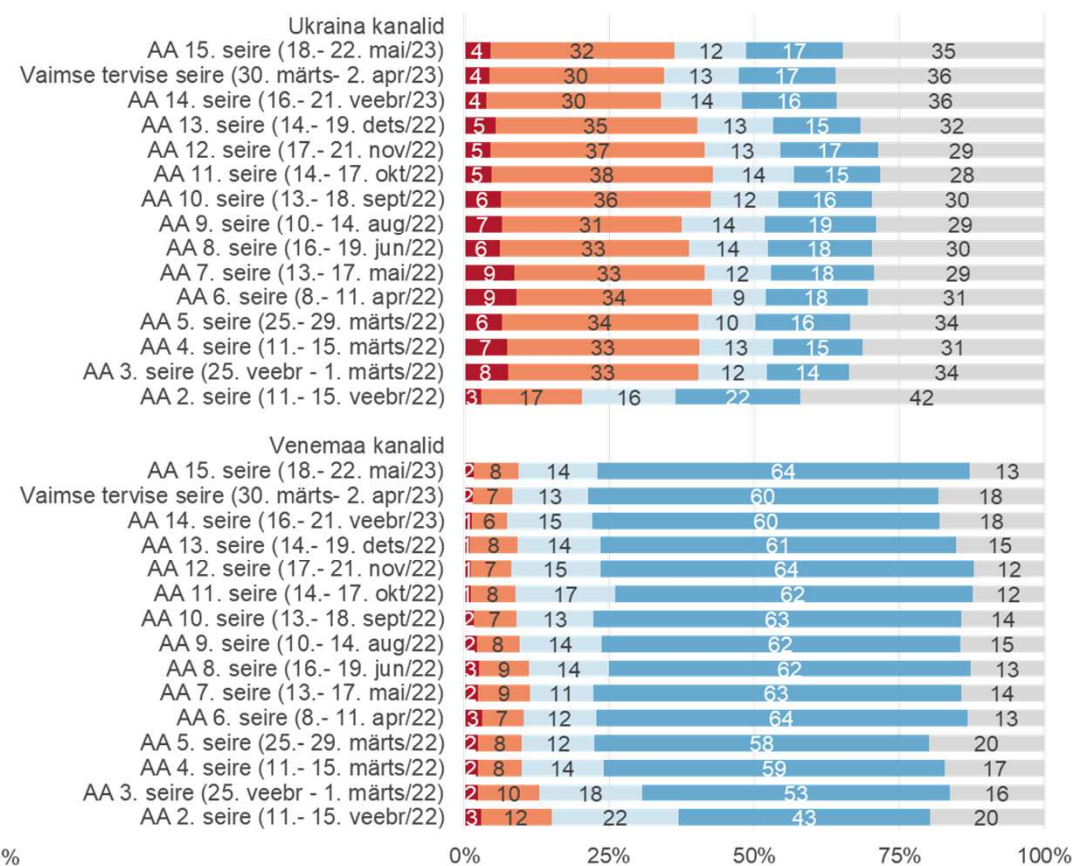
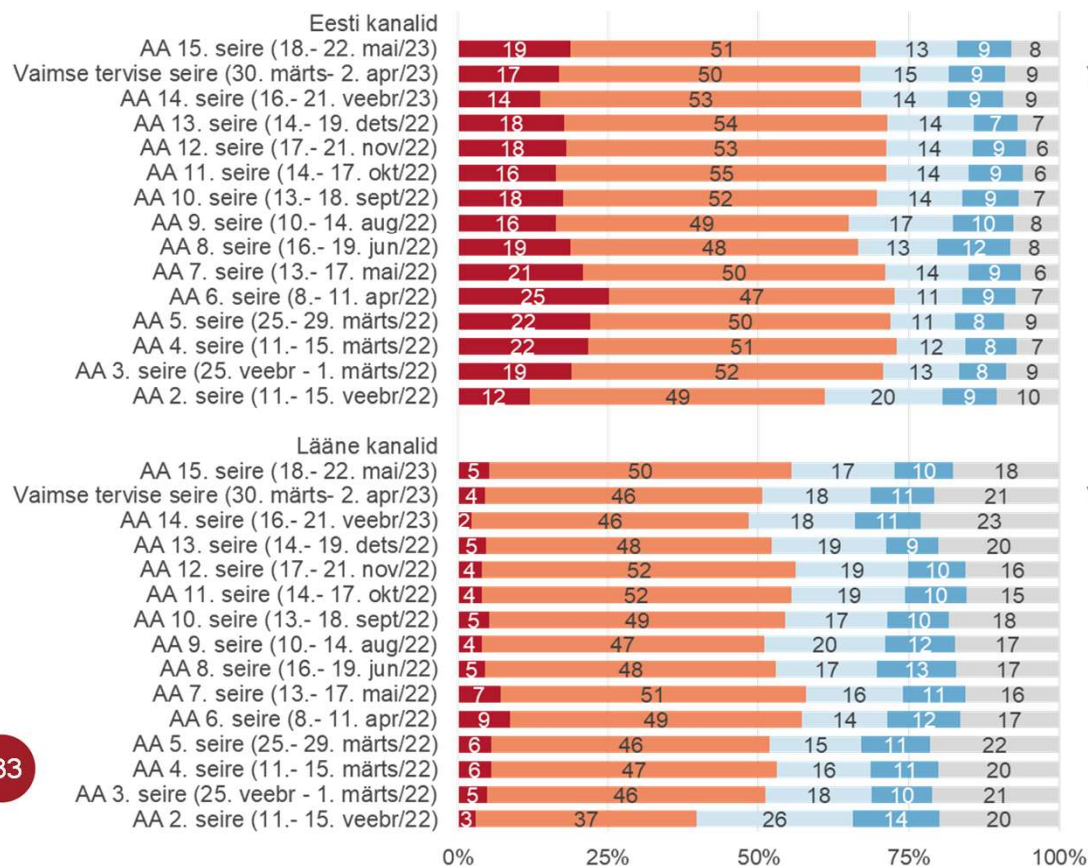

Usaldus uudistekanalite vastu Venemaa-Ukraina konflikti teemal

Kõik vastajad, n=1256 (varasemates uuringutes 1252-1506 vastajat)

Kuivõrd Te usaldate Vene-Ukraina konflikti teemal antava teabe osas järgnevaid uudistekanaaleid (sh infokanalid internetis)?

■ Täielikult usaldan ■ Pigem usaldan ■ Pigem ei usalda
■ Üldse ei usalda ■ Ei oska öelda

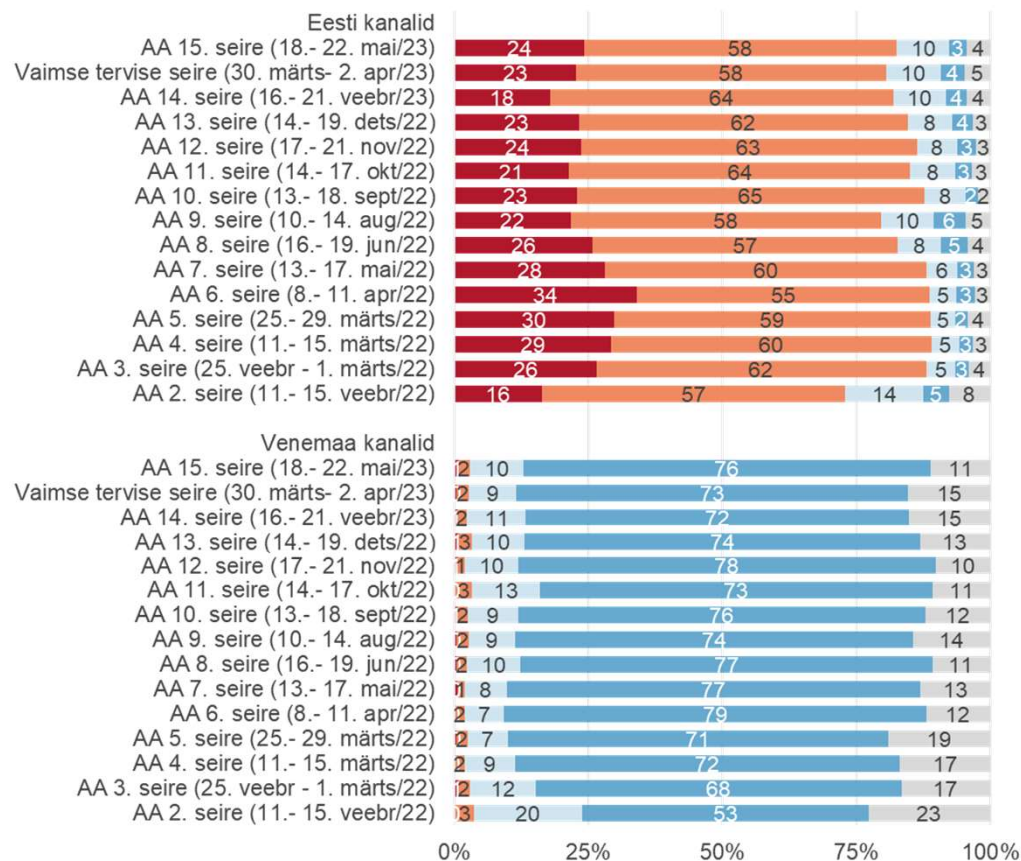
Usaldus Eesti ja Venemaa uudistekanalite vastu Venemaa-Ukraina konflikti teemal, eestlaste ja muudest rahvustest vastajate võrdlus

Kõik vastajad, n=1256 (varasemates uuringutes 1252-1506 vastajat)

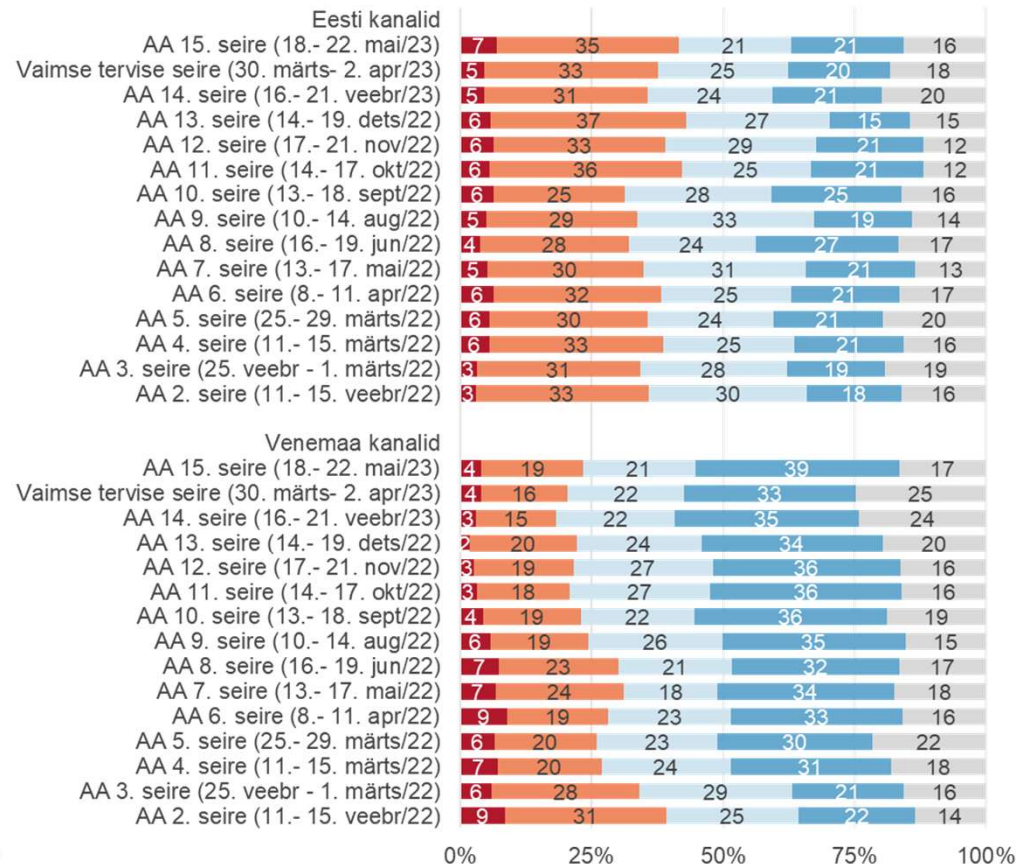
Kuivõrd Te usaldate Vene-Ukraina konflikti teemal antava teabe osas järgnevaid uudistekanaaleid (sh infokanalid internetis)?

Eestlased

■ Täielikult usaldan ■ Pigem usaldan ■ Pigem ei usalda
■ Üldse ei usalda ■ Ei oska öelda

Muud rahvused

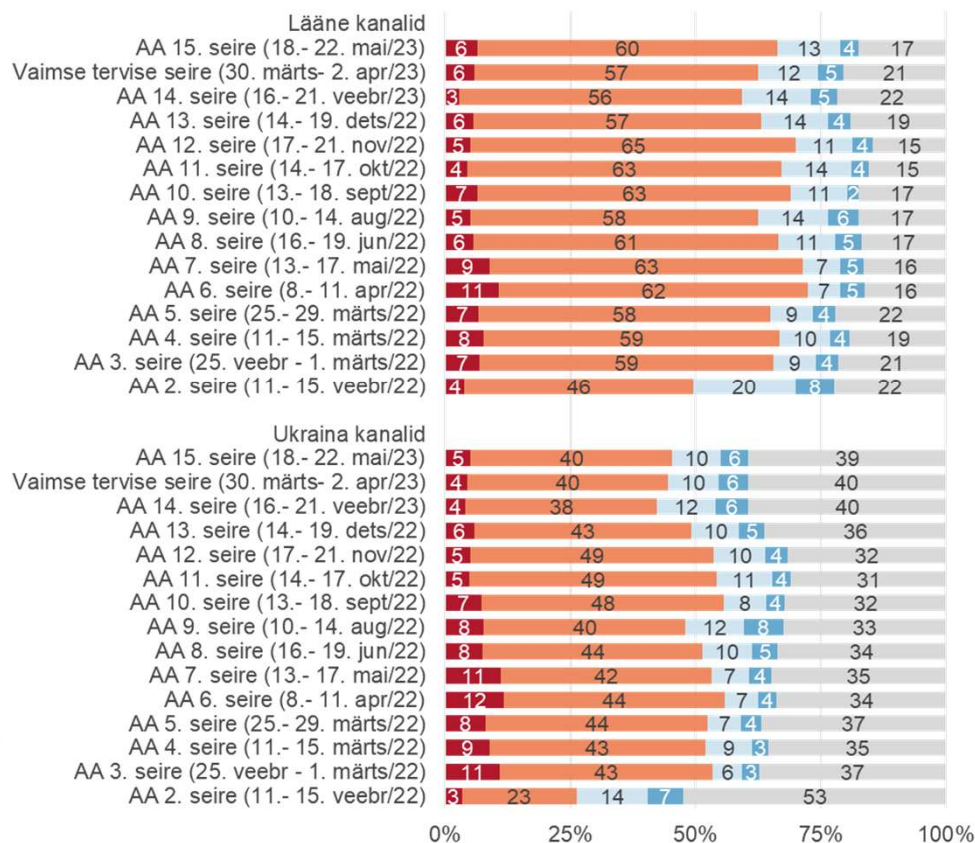
Usaldus Lääne ja Ukraina uudistekanalite vastu Venemaa-Ukraina konflikti teemal, eestlaste ja muudest rahvustest vastajate võrdlus

Kõik vastajad, n=1256 (varasemates uuringutes 1252-1506 vastajat)

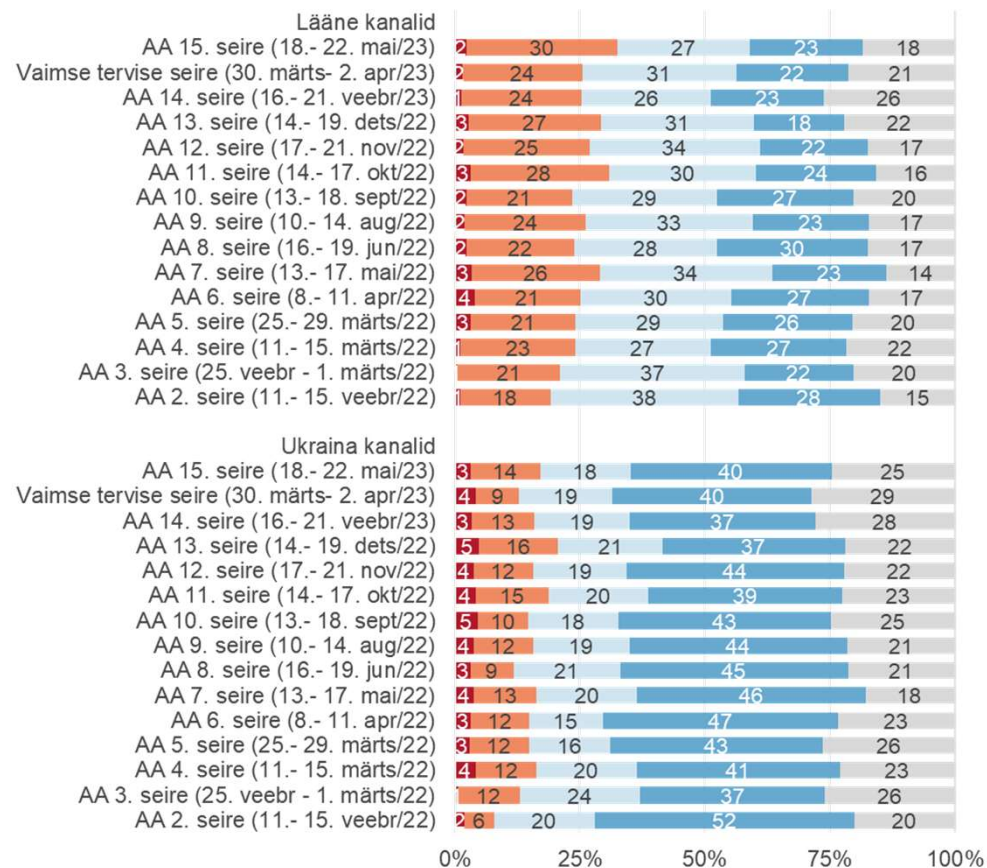
Kuivõrd Te usaldate Vene-Ukraina konflikti teemal antava teabe osas järgnevaid uudistekanaaleid (sh infokanalid internetis)?

Eestlased

■ Täielikult usaldan ■ Pigem usaldan ■ Pigem ei usalda
■ Üldse ei usalda ■ Ei oska öelda

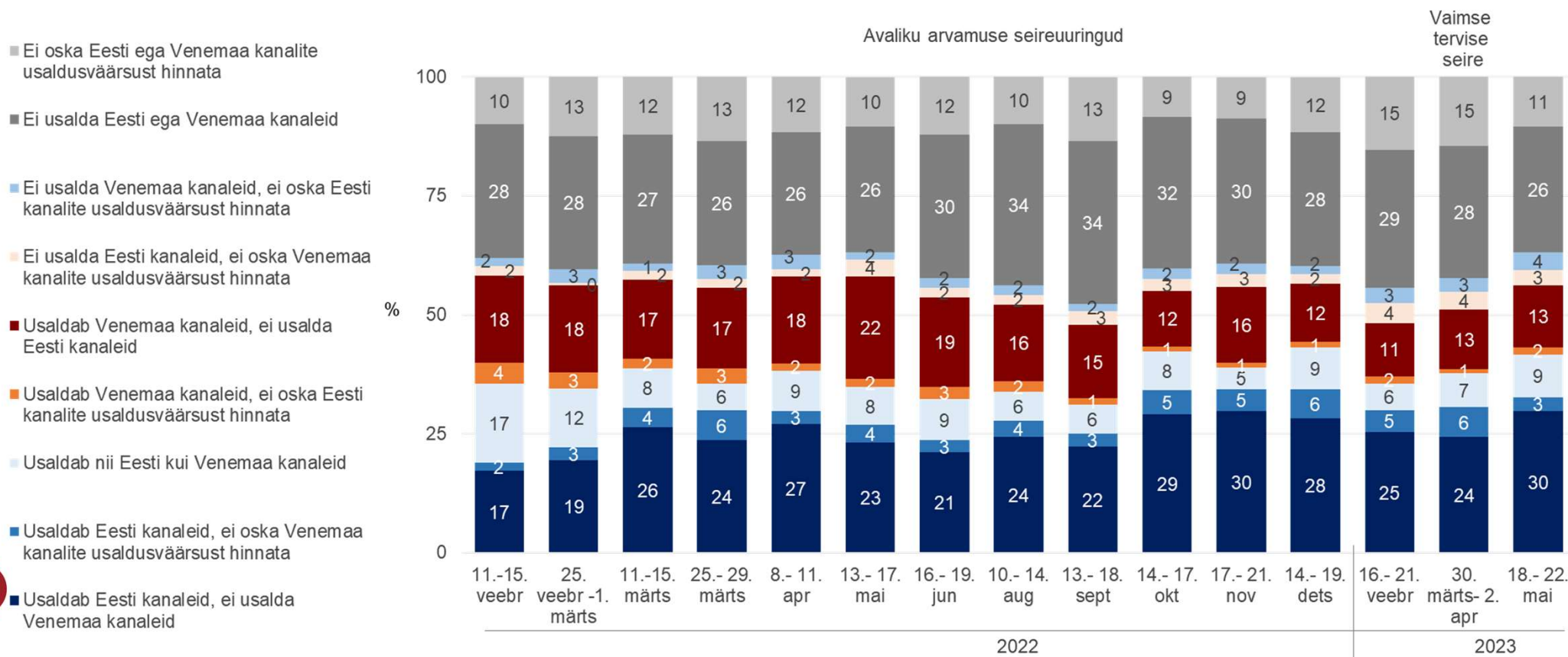
Muud rahvused

Usaldus uudistekanalite vastu Venemaa-Ukraina konflikti teemal, muudest rahvustest vastajad

Muudest rahvustest vastajad, n=530 (varasemates uuringutes 480-585 vastajat)

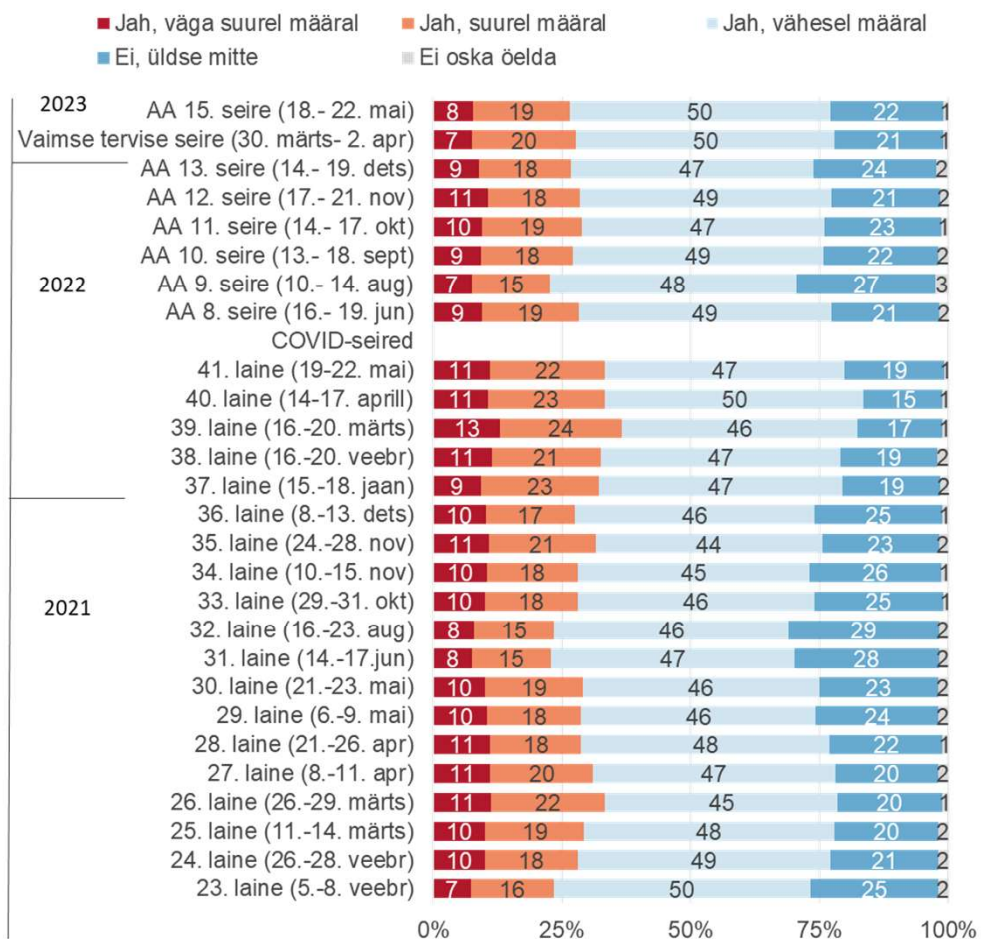
Kuivõrd Te usaldate Vene-Ukraina konflikti teemal antava teabe osas järgnevaid uudistekanaaleid (sh infokanalid internetis)?

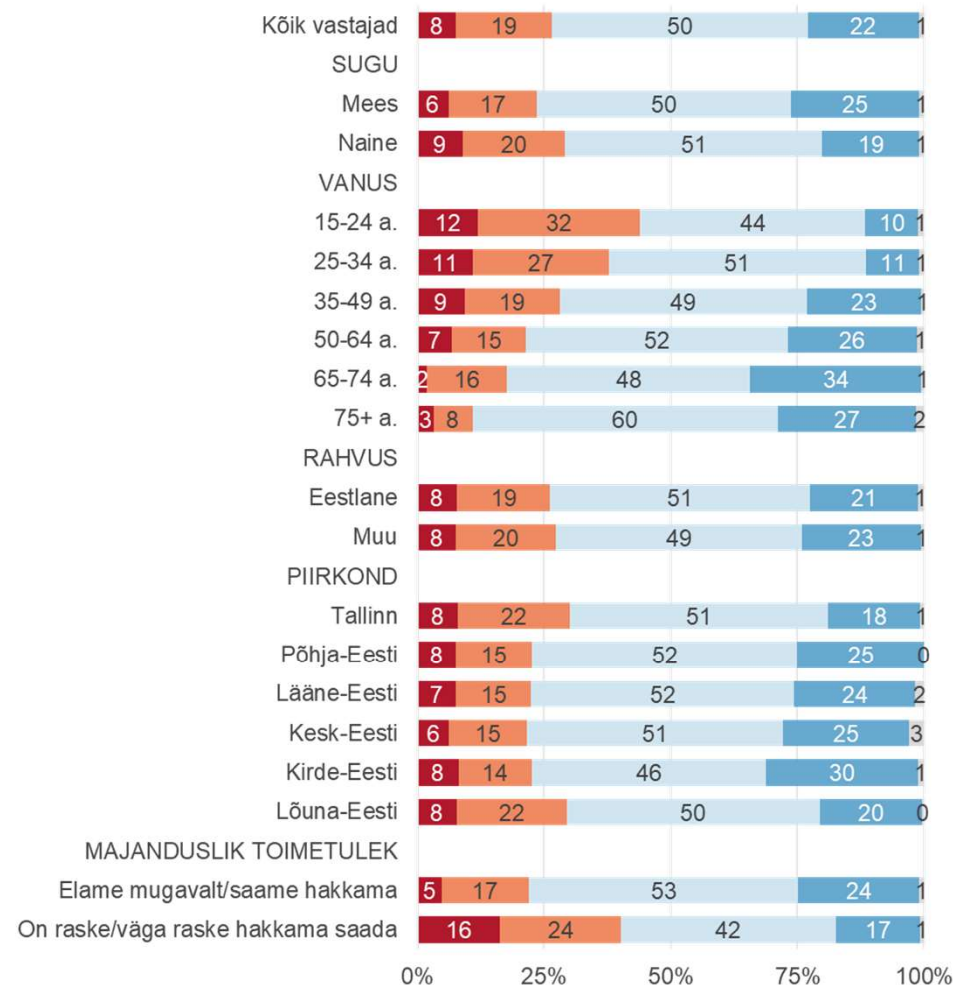
Stressi tundmine

Kõik vastajad, n=1256 (varasemates uuringutes 1251-1509 vastajat)

Kas Te olete viimase 30 päeva jooksul olnud stressis või pinge all?

Taustrümmade võrdlus, AA 15. seire

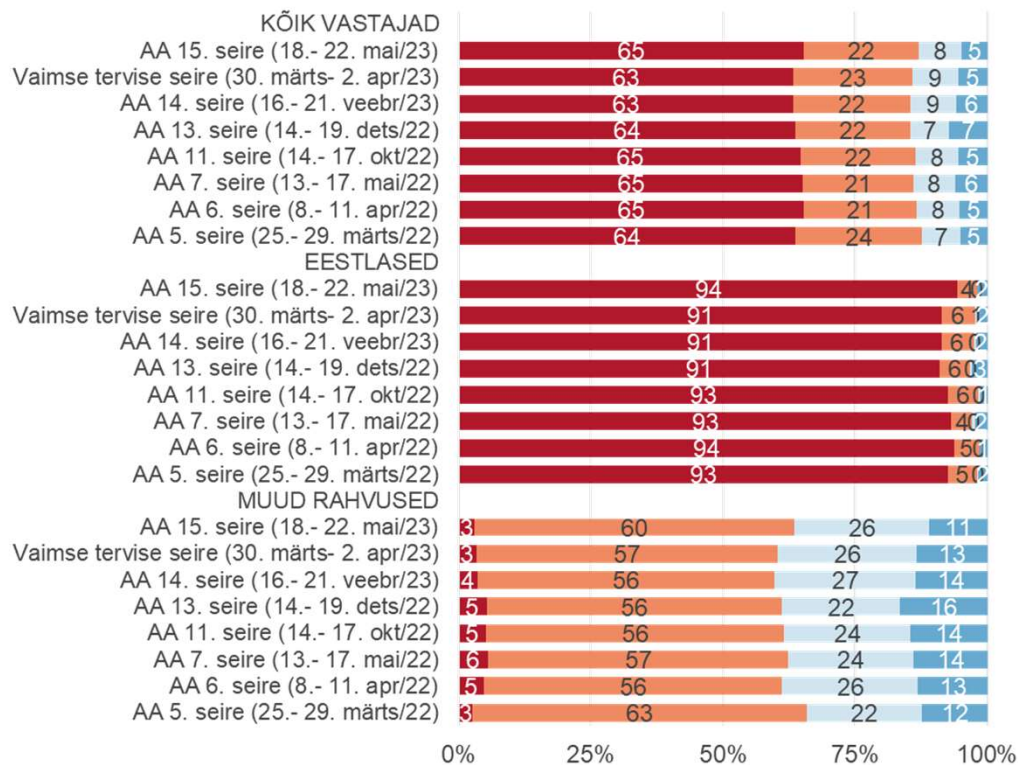

Rahvuslik identiteet

Kõik vastajad, n=1256 (varasemates uuringutes 1252-1506 vastajat)

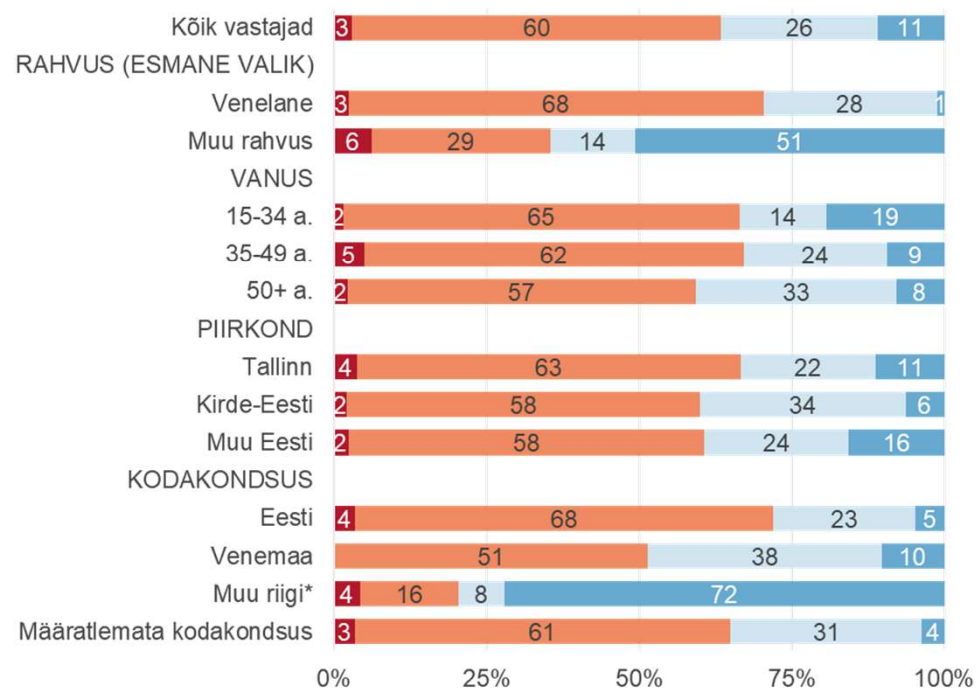
Sõltumata rahvusest võib inimene tunda ühtekuuluvust ka mõne teise rahvuse või korraga mitme rahvusrühmaga. Kuidas Teie ennast määratleksite?

- Määratleb end ainult eestlasena
- Määratleb end eestivenelase, venekeelse eestlase või nii eestlase kui venelasena
- Määratleb end ainult venelasena
- Määratleb end muu rahvusena (või eestlase/venelase+muu rahvusena)

Rahvuseline enesemääratlus taustrühmades, AA 15. seire
Muudest rahvustest inimesed (n=530)

- Määratleb end ainult eestlasena
- Määratleb end eestivenelase, venekeelse eestlase või nii eestlase kui venelasena
- Määratleb end ainult venelasena
- Määratleb end muu rahvusena (või eestlase/venelase+muu rahvusena)

* Antud grupis oli valim väiksem kui 40 vastajat.

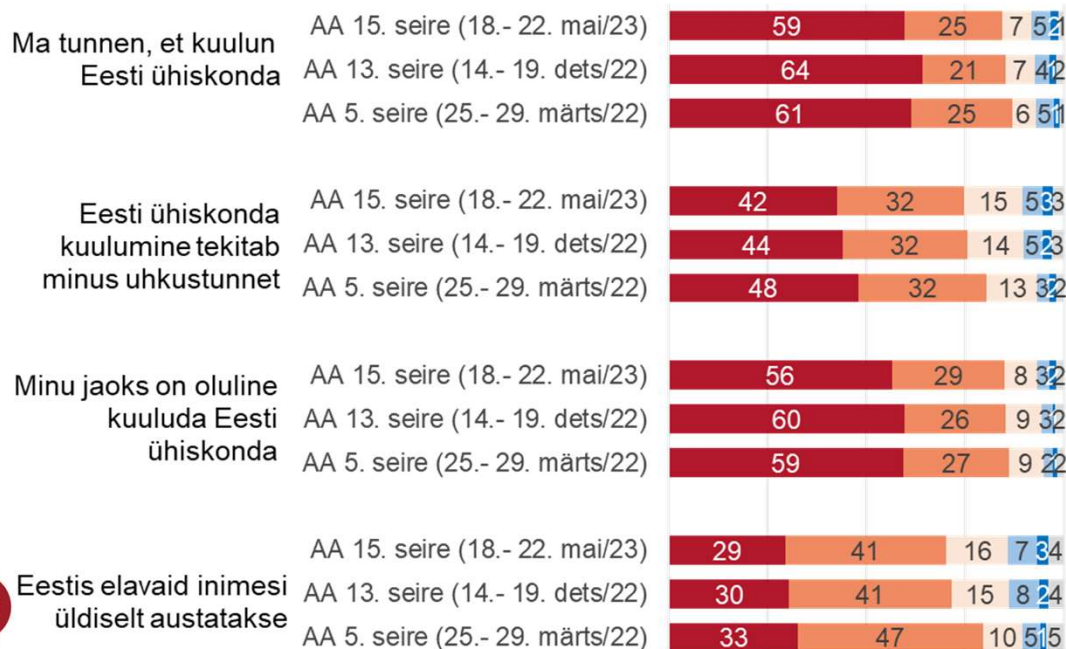
Kuuluvustunne Eesti ühiskonda

Kõik vastajad, n=1256 (varasemates uuringutes samuti 1256 vastajat)

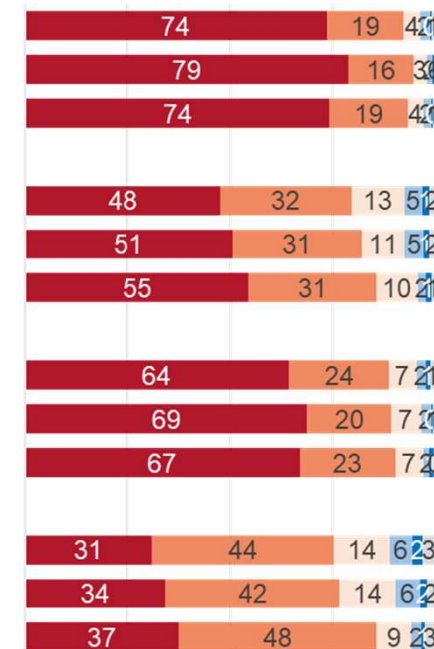
Kuivõrd Te nõustute järgnevale, Eesti ühiskonda kuulumist kirjeldavate väidetega?

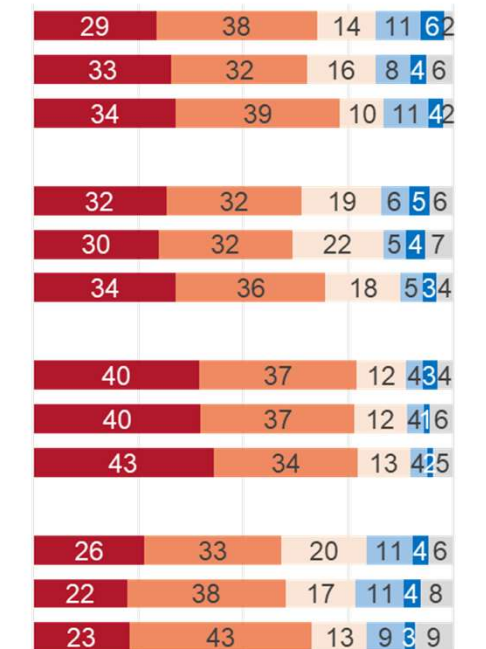
Kõik vastajad

Eestlased

Muud rahvused

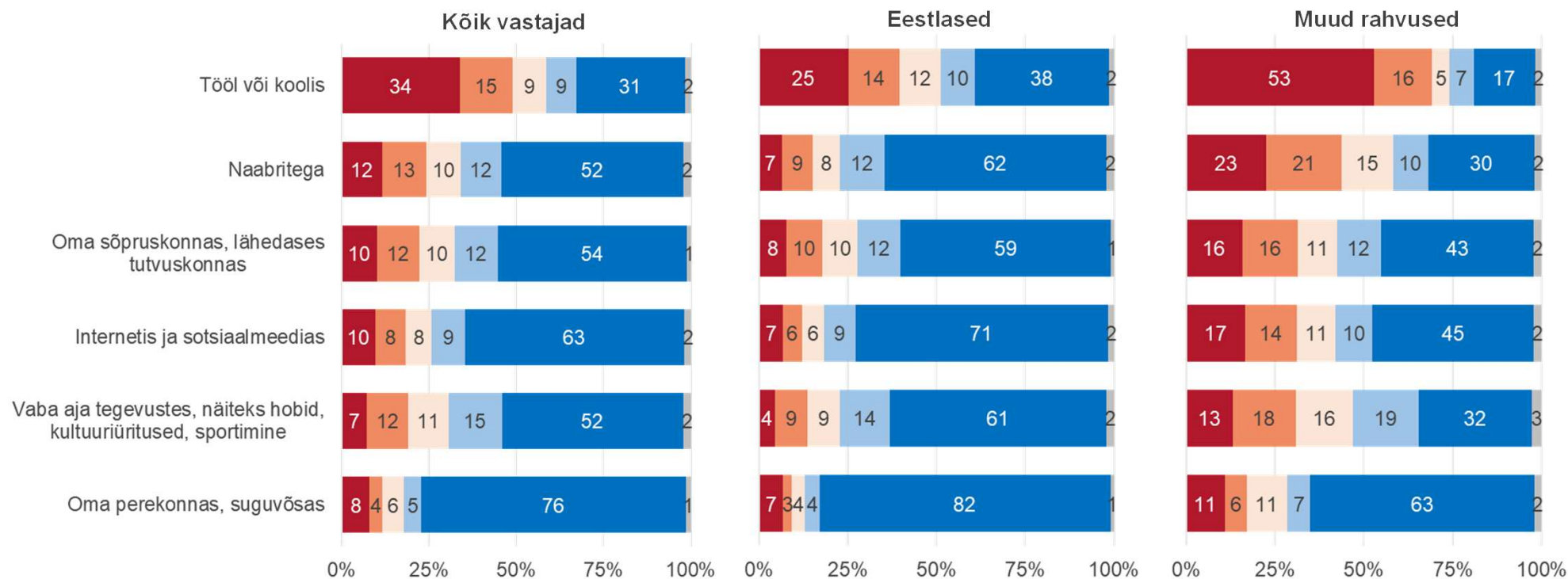
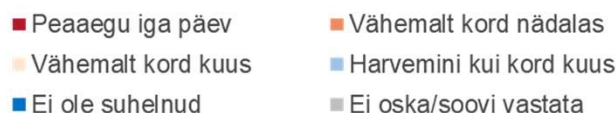
0% 25% 50% 75% 100% 0% 25% 50% 75% 100% 0% 25% 50% 75% 100%

Suhtlemine eesti/vene emakeelega inimestega

Kõik vastajad, n=1256

Eestlastelt küsiti: **Kui sageli olete viimase poole aasta jooksul suhelnud venelaste ja teiste vene keelt kõnelevate elanikega Eestis ükskõik mis keeles?**

Muudest rahvustest vastajatelt küsiti: **Kui sageli olete viimase poole aasta jooksul suhelnud eesti keelt emakeelena kõnelevate elanikega Eestis?**

Suhtlemine eesti/vene emakeelega inimestega, ajaline võrdlus

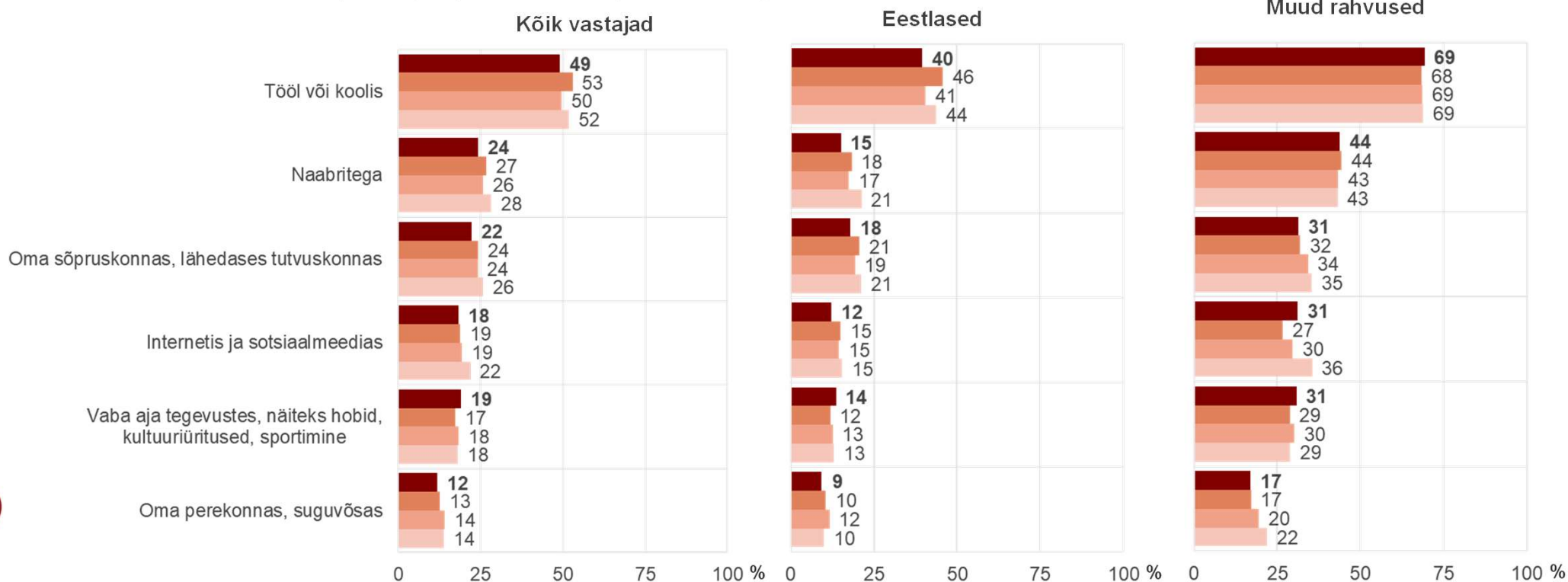
Kõik vastajad, n=1256 (varasemates uuringutes 1252-1256 vastajat)

Eestlastelt küsiti: **Kui sageli olete viimase poole aasta jooksul suhelnud venelaste ja teiste vene keelt kõnelevate elanikega Eestis ükskõik mis keeles?**

Muudest rahvustest vastajatelt küsiti: **Kui sageli olete viimase poole aasta jooksul suhelnud eesti keelt emakeelena kõnelevate elanikega Eestis?**

Vastused “peaaegu iga päev” + “vähemalt kord nädalas”, %

■ AA 15. seire (18.- 22. mai/23) ■ AA 7. seire (13.- 17. mai/22)
■ AA 6. seire (8.- 11. apr/22) ■ AA 5. seire (25.- 29. märts/22)

Kokkuvõte - 1

- Riigikantselei strateegilise kommunikatsiooni osakonna tellimusel viidi 2023. aasta 18.– 22. mail läbi üle-eestiline avaliku arvamuse uuring, mille käigus küsitleti veebis ja telefoni teel 1256 vähemalt 15-aastast Eesti elanikku. 2022. aastal toimusid sarnased uuringud ca 1-kuuse intervalliga ja 2023. aastal kord kvartalis (viimane uuring toimus veebruaris). Osade temade kohta on raportis esitatud võrdlusandmed ka 2023. aasta märtsikuus läbi viidud vaimse tervise seirest, aastatel 2021 ja 2022 läbi viidud COVID-uuringutest või muudest varasematest uuringutest.
- Võrreldes veebruariga on elanike usaldus Eesti valitsuse vastu pisut vähenenud (veebruaris usaldas valitsust 53% ja mais 48% vähemalt 15-aastastest elanikest), kuid usaldus Riigikogu vastu kasvanud (veebruaris usaldas 41% ja mais 45%). Kohalikke omavalitsusi usaldab 72% ning presidenti samuti 72% elanikest (võrreldes detsembriga, mil usaldust KOV-ide ja presidendi vastu viimati mõõdeti, muutust pole).
- Maikuisel seires kaardistati esmakordselt elanike suhtumist sellistesse päevakajalistesse temadesse nagu muudatused riigi maksudes, eestikeelsele õppele üleminek, abieluvõrdsus ja kaitseväge harjutusväljade laiendamine.
- Elanikest 50% nõustub ja 46% ei nõustu, et muudatused riigi maksudes on vajalikud, et suunata enam raha riigi pakutavatesse teenustesse (nt sotsiaalhoolekanne, riigikaitse jt). Muudest rahvustest elanikud peavad muudatusi riigi maksudes sagedamini ebavajalikuks kui eestlased (67% muudest rahvustest elanikest ja 36% eestlastest). Ootuspäraselt suhtuvad maksumuudatusesse leebemalt kõrge sissetulekuga või majanduslikult (hästi) toime tulevad inimesed, kuid madalama sissetulekuga või rahaliste toimetulekuraskustega inimesed on sagedamini maksumuudatuste vastu.
- Elanikest 76% nõustub, et eestikeelsele õppele üleminek pakub kõigile Eesti lastele, olenemata nende emakeelest, võrdset võimalust omandada kvaliteetne eestikeelne haridus, kuid 22% selle väitega ei nõustu. Eestlased on valdavalt antud väitega nõus (89%), kuid muudest rahvustest elanike seas on väitega nõustujaid pea sama palju kui mittenõustujaid (nõus 48% ja vastu 49%). Väitega mittenõustujaid (st eestikeelsele õppele ülemineku kasuteguris kahtlejad) on keskmisest enam 35-64-aastaste või kõrgharidusega inimeste seas, regioonide võrdluses Kirde-Eestis.
- Elanikest 55% arvab, et abieluvõrdsus tagab kõigile inimestele samad õigused ja kohustused, ilma et vähendaks kellegi teise õigusi, kuid 37% selle väitega ei nõustu. Keskmisest levinum on väitega nõustumine eestlaste, 15-34-aastaste, kõrghariduse või kõrge sissetulekuga, Põhja-Eestis (v.a Tallinnas) elavate inimeste seas ning lastega leibkondades. Väitega mittenõustumine on keskmisest levinum pensionäride, muudest rahvustest, 50-74-aastaste, Kirde-Eestis elavate või madala sissetulekuga inimeste seas.
- Suhtumiselt kaitseväge harjutusväljade laiendamisse jaguneb elanikkond laias laastus pooleks – 49% nõustub, et teravnenud julgeolekuolukorras on Eesti kaitsevõime suurendamiseks oluline laiendada kaitseväge harjutusvälju, kuid 44% seda oluliseks ei pea. Kaitseväge harjutusväljade laiendamist pooldavad keskmisest sagedamini 15-24-aastased ning 75-aastased ja eakamad, eestlased ning kõrge sissetulekuga inimesed, kuid selle vastu on keskmisest sagedamini 50-64-aastased, muudest rahvustest, Kirde-Eestis elavad, töötud või madala sissetulekuga inimesed.

Kokkuvõte - 2

- Elanike üldine eluga rahulolu viimastel kuudel muutunud pole: märtsis oli eluga rahul 69% ja maikuus 72% elanikest. Ka majanduslik toimetulek on püsinud muutumatuna: majanduslikke toimetulekuraskusi kogevate elanike osakaal oli nii märtsis kui mais 26%. Elanike majanduslik kindlustunne on samas pisut vähenenud – märtsis tunnetas tulevikule mõeldes majanduslikku ebakindlust 44% ja mais 48% elanikest. Majanduslik ebakindlus on kasvanud eelkõige muudest rahvustest elanike seas (53%→62%), eestlaste seas vastav näitaja oluliselt muutunud pole (40%→42%).
- Elanike turvatunne on võrreldes märtsiga suurenenud: seda, et Eesti riik võib end praegusel ajal tunda turvaliselt, arvas märtsis 55% ja mais 61% elanikest. Kasvanud on ka inimeste isiklik turvatunne: märtsikuise küsitluse andmetel tundis end Eestis elades turvaliselt 68% ja maikuus 75% elanikest. Isiklik turvatunne on suurenenud nii eestlaste kui muudest rahvustest elanike seas, kuid turvatunne seoses Eesti riigi julgeolekuga eelkõige eestlaste seas.
- Kui veebruaris ja märtsis oli toetus Ukraina sõjapõgenike vastuvõtmisele tavapärasest madalam (põgenike vastuvõtmist toetas 66-67% elanikest), siis maikuuks on toetus taas kasvanud – põgenike vastuvõtmist toetab 74% elanikest (sama kõrge oli vastav näitaja detsembris 2022). Toetus Ukraina sõjapõgenike vastuvõtmisele on suurenenud nii eestlaste (märtsis 74% ja maikuus 82%) kui muudest rahvustest elanike seas (49%→56%).
- Elanike suhtumine Ukraina abistamisse pole võrreldes veebruariga muutunud. Elanikest 80% toetab Ukrainale humanitaarabi pakkumist (veebruaris samuti 80%), 67% toetab seda, et liitlased jätkaksid Ukraina sõjalist abistamist (veebruaris 66%), 67% toetab Eesti panustamist Ukraina taasülesehitamisse sõja järel (veebruaris 69%) ning 64% toetab Venemaa-vastaseid sanktsioone ka siis, kui see tähendab tuntavat energია ja toidukaupade hinnatõusu (veebruaris 61%). Eestlaste seas on toetus Ukraina abistamisele oluliselt kõrgem kui muudest rahvustest elanike seas: humanitaarabi pakkumist toetab 87% eestlastest ja 65% muudest rahvustest elanikest; Ukraina sõjalist abistamist 86% eestlastest ja 28% muudest rahvustest elanikest, panustamist Ukraina taasülesehitamisse 77% eestlastest ja 47% muudest rahvustest elanikest, ning Venemaa-vastaseid sanktsioone 80% eestlastest ja 31% muudest rahvustest elanikest.
- Elanike toetus Eesti NATO-sse kuulumisele muutunud pole: NATO-sse kuulumist toetab 78% elanikest (veebruaris samuti 78%), sh 93% eestlastest ja 46% muudest rahvustest elanikest.

Kokkuvõte - 3

- 9. maid peab enda jaoks oluliseks tähtpäevaks 87% muudest rahvustest elanikest ja 43% eestlastest (aasta eest maikuus vastavalt 90% ja 38%). Kui eestlased tähtsustavad 9. maid peamiselt Euroopa päevana, siis muudest rahvustest elanike jaoks omab see tähendust eelkõige seoses teise maailmasõjaga: 65% peab oluliseks sel päeval mälestada oma sugulasi või lähedasi, keda on puudutanud teine maailmasõda, 47% peab oluliseks tuletada meelde rahu väärtust ja selle hinda ning 44% tähistada võitu fašismi üle (samas on nende tegevuste tähtsustamine muudest rahvustest elanike seas võrreldes 2022. aasta maikuuga siiski vähenenud). Kuigi Georgi lindi avalik kasutamine on keelatud, ütles 7% muudest rahvustest vastajatest, et kandis Georgi linti käesoleva aasta 9. mail (aasta eest 9. mail oli vastav näitaja 8%).
- Uudiste ja teadmiste hankimise vahendina on eestlaste jaoks jätkuvalt kõige olulisemad infoallikad eestikeelsed telekanalid (kolme olulisema allika seas nimetas 71%) ja Eesti uudisteportaalid (62%). Muudest rahvustest elanike jaoks on kõige olulisemateks infoallikateks Eesti uudisteportaalid (50%) ning sotsiaalmeedia (48%) – sealjuures on sotsiaalmeedia olulisus infokanalina muudest rahvustest elanike seas viimase poolaasta jooksul kasvanud. Venemaa telekanalid on oluliseks infokanaliks 15%-i ning Venemaal tegutsevad uudisteportaalid 9%-i muudest rahvustest elanike jaoks. Kokku mainis Venemaa meediakanaleid endale oluliste infoallikatena 21% muudest rahvustest elanikest (märtsis 20%).
- Venemaa-Ukraina konflikti teemal antava teabe osas usaldavad eestlased kõige enam Eesti uudistekanaleid (usaldab 83%) ning Lääne uudistekanaleid (66%). Ukraina uudistekanaleid usaldab Venemaa-Ukraina konflikti teemal 45% ja Venemaa kanaleid 3% eestlastest. Ka muudest rahvustest elanikud usaldavad Venemaa-Ukraina konflikti teemal kõige enam Eesti kanaleid, kuigi usaldus on oluliselt madalam kui eestlaste seas (muudest rahvustest elanikest usaldab Eesti kanaleid 42%). Lääne kanaleid usaldab antud teemal 33% (märtsis 26%, st usaldus on kasvanud), Venemaa kanaleid 23% ning Ukraina kanaleid 17% muudest rahvustest elanikest.
- Elanike stressitase püsib muutumatuna – 30 päeva jooksul on stressi kogenud 77% elanikest, sealjuures 27% suurel määral (märtsis vastavalt 78% ja 28%).
- Võrreldes detsembriga pole elanike kuuluvustunne Eesti ühiskonda märkimisväärselt muutunud. Eestlastest 92% ja muudest rahvustest elanikest 68% tunneb, et kuulub Eesti ühiskonda, eestlastest 89% ja muudest rahvustest elanikest 77% peab enda jaoks oluliseks kuuluda Eesti ühiskonda, eestlastest 79% ja muudest rahvustest elanikest 64% tunneb Eesti ühiskonda kuulumuse üle uhkust, ning eestlastest 75% ja muudest rahvustest elanikest 59% arvab, et Eestis elavaid inimesi üldiselt austatakse.
- Kokkuvõttes: võrreldes veebruariga on Eesti elanike usaldus valitsuse vastu ja majanduslik kindlustunne pisut vähenenud. Eluga rahulolu ja majanduslik toimetulek oluliselt muutunud pole, ning turvatunne on pisut kasvanud. Toetus Ukraina abistamisele püsib kõrgena ning toetus Ukraina sõjapõgenike vastuvõtmisele on taas kasvanud.

Tellija: Riigikantselei

Tellija kontaktisik: Marianna Makarova

Teostaja: Turu-uuringute AS

Raport: Vaike Vainu

Veebiküsitluse haldamine: Kristel Merusk

Telefoniküsitluse haldamine: Angelina Oblikas

Ankeedi tõlge ja programmeerimine: Irina Strapatsšuk

Andmetöötlus: Marina Karpištšenko

Pärnu mnt. 102, 11312 Tallinn

Tel: +(372) 585 29 700

turu-uuringute.eu